ANUL XXVII
46
(1 176)
Sîmbătă
17 noiembrie
1984
8 pagini
4 lei

Proletari din toate țările, uniți-vă !

BIBL. Muzeul Satu Mare SALA DE LECTURĂ

Luceafărul

Săptămînal editat de Uniunea Scriitorilor
din Republica Socialistă România

SUCCES DEPLIN LUCRĂRILOR CONGRESULUI AL XIII-LEA AL P.C.R., MARELE FORUM COMUNIST AL ȚĂRII!

La al XIII-lea Congres, Ceaușescu reales!

Gîndurile și sentimentele întregii țări se îndreaptă acum către marele forum comunist, cel de-al XIII-lea Congres al partidului. Un sentiment de înaltă mîndrie patriotică, revoluționară emană de la forța marilor înfăptuiri prin care bilanțul muncii și creației noastre, al libertății și demnității patriei a cuprins în acest an jubiliar imagini de o semnificație economică, politică și socială demne de cea mai cuprinzătoare și mai densă carte a istoriei contemporane. Pe filiera celor patruzeci de ani de libertate, Congresul al IX-lea al partidului a inaugurat o epocă și a consacrat un destin. Eroic prin însăși gîndirea și fapta celui ce ne inspiră și ne conduce pe calea progresului și civilizației socialiste, astfel încît numele său a devenit în inima și conștiința întregii națiuni un simbol și o sintagmă ale întregii noastre existențe. Rostindu-i numele, ne rostim propria noastră identitate și țara își rostește propria sa vocație și drepturile sale la istorie, la timp, la înfăptuirea unei opere fără precedent. Ea, această operă, s-a edificat treaptă cu treaptă avînd, pe traiectul celorlalte forumuri comuniste care au urmat, deschideri și clarificări largi de orizont, punctînd un traiect în permanență ascendent și pe largi arii de desfășurare economică și socială. Congresul al XII-lea și Conferința Națională ale partidului au hotărît măsuri și programe prin care eforturile, toate capacitățile materiale și umane ale țării au dobîndit și dobîndesc reliefuri noi, la zi, ca o vastă și inconfundabilă relevare a spiritului mereu viu și dinamic, propulsator și făuritor de conștiințe, spiritul revoluționar.

Gîndurile și sentimentele întregii națiuni se îndreaptă acum către marele forum comunist ce-și va deschide lucrările ; el — prin importanța și amplitudinea sa politică și socială — preocupă atenția tuturor, dinamizează și pune în acord viitorul cu cerințele și posibilitățile prezentului, se constituie în acel tip de evenimente care rămîn pentru totdeauna în memoria timpului și a oamenilor, punct viu de reper la orizontul gîndirii și acțiunii revoluționare. Întîmpinat și așteptat cu cel mai larg interes, cu noi fapte și dovezi ale muncii creatoare, Congresul al XIII-lea al partidului reprezintă, în esența sa, un moment de bilanț și de continuitate sub toate aspectele existenței noastre, în înaintarea pe calea progresului, a dezvoltării multilaterale, pentru a ne înscrie într-o nouă etapă configurată strălucit de proiectul de Directive aflat în dezbatere și consacrînd astfel un sentiment plenar al participării și angajării noastre în tot ceea ce partidul decide, ca centru vital al întregii națiuni, și unește, într-un flux impresionant, forțele și energiile țării în vederea înfăptuirii marilor obiective pe care ni le-am asumat. **Proiectul de Directive privind dezvoltarea economico-socială**, sublinia secretarul general al partidului, **dau o perspectivă minunată ridicării patriei noastre pe noi culmi de progres și civilizație, creșterii continue a bunăstării materiale și spirituale a tuturor oamenilor muncii — țelul suprem al politicii partidului, esența societății socialiste multilateral dezvoltate pe care o edificăm cu succes !**

Gîndurile, sentimentele întregii națiuni se îndreaptă acum către marele forum comunist și trăim cu toții sentimentul cert al unei angajări și răspunderi esențiale. Știm că, așa cum se precizează și în proiectul de Directive, înfăptuirea obiectivelor fundamentale ale dezvoltării economico-sociale în cincinalul 1986—1990 și în perioada de perspectivă va asigura ridicarea României pe trepte tot mai înalte de progres și prosperitate, va duce la întărirea și mai puternică a statului nostru socialist, a forței economice și sociale a societății noastre. În centrul eforturilor întregului popor se va situa consolidarea tuturor realizărilor obținute în edificarea noii

Luceafărul

Continuare în pag. a 7-a

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU – pictură de Zamfir Dumitrescu

„România se va înfățișa la sfîrșitul acestui secol ca o țară socialistă multilateral dezvoltată, atît din punctul de vedere al industriei, agriculturii, învățămîntului, științei și culturii, cît și al nivelului general de viață și de civilizație al poporului. Pe această bază se vor crea condițiile materiale necesare care vor asigura trecerea la înfăptuirea și la manifestarea tot mai largă în societatea noastră a principiilor comuniste de repartiție, de muncă și de viață în toate domeniile de activitate".

DIN PROIECTUL DE DIRECTIVE ALE CONGRESULUI AL XIII-LEA AL P.C.R.

Patria de azi — patria de mîine

Congresul al XIII-lea al partidului — Congres al întregului popor !

Aceasta este realitatea în care se cuprinde pe deplin, în marele său adevăr și profunda sa semnificație, noul congres al partidului.

Aici, aleșii comuniștilor, ai poporului întreg vor hotărî — dînd expresie unanimei voințe a partidului și a țării — orizonturile clare, cutezătoare în care va evolua — pe drumul progresului general, multilateral — România socialistă.

Aici, la Congres, partidul, țara vor da memorabilă expresie înaltei prețuiri, devotamentului deplin față de alesul fiu al națiunii, purtătorul inestimabilelor virtuți ale poporului, comunistul de pilduitoare omenie, revoluționarul încercat și cutezător, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Realegerea sa în înalta funcție de secretar general al partidului, ecoul puternic în inimile tuturor al acestei hotăriri profund partinice și patriotice, se constituie într-un veritabil simbol al voinței patriei, într-un luminos argument al certitudinilor ei.

Lui, marelui fiu al țării, partidul, poporul îi aduce astfel gîndul de omagiu, de înaltă stimă, cu convingerea că astfel drumul ales, destinul României — așa cum sînt hotărîte de partid, de încercatul arhitect al evului românesc socialist — se vor afla ferm în orizonturile unei luminoase împliniri. În numele omului, spre binele omului !

Congresul al XIII-lea al partidului va fi un moment istoric în devenirea țării !.

Prezența în fruntea partidului a tovarășului Nicolae Ceaușescu este certitudinea fundamentală pentru viitor, pentru portretul de mîine al Patriei.

Patria de azi, Patria de mîine ! Dacă s-ar putea afla un loc în univers, de unde privirea să cuprindă, rotitoare, Patria cu toate împliniri le ei deodată, atunci priveliștea ce s-ar dărui sufletului însetat de adevăr s-ar preschimba în cîntec. În cîntec de îzbîndă ! În cîntec de bucurie !

Nicolae Dragoș

Continuare în pag. a 7-a

Întîiul comunist

Congresul fiind lumina umanității noastre
Punînd pe frunți blazonul gîndirii tutelare
Ca să vislească vela spre zările albastre
A celor ce din muncă și-au făurit altare

Pe cerul lumii pîinea e-un astru arzător
Ce-i zmulgem din țărînă conturul greu de aur
Ca roții dintr-un arbor rotundul mișcător
Pe truditorul țării l-incoronăm cu laur

Pe făcătorii păcii eu îi slăvesc prin cînt
Pe cei care ținutul acesta mioritic
îl fac să fie-n lume transfigurat pămînt
Prin dragoste și muncă întrind în timpul mitic

Pe-ntîiul comunist al timpului ardent
Cel luminat de floarea zăpezii pe la tîmple
La pulsul vremii veșnic de veghe și atent
Cel ce gîndește fapta ce mîine-o să se-ntîmple

Pe Ceaușescu-n cîntec îl dăltuiesc stelar
Iubindu-l ca pe fiul carpatic fără pată
El nu e o-ntîmplare istorică de zar
E întruparea noastră umană și curată

Pe fruntea lui lumina muncii strălucește
Neobosit ca țara visindu-i viitorul
Nestinsă grija țării pe frunte-i viscolește
Cu el la cîrmă țara desăvîrșindu-și zborul

Vasile Andronache

Epopeea națională

O idee-forță, o idee-matrice în cuprinderea și la tensiunea căreia se înalță ca niște fascinante vîrfuri de munți, cu scăpărări vii, dinlăuntru, toate marile momente ale istoriei și fac din arcul de cer carpatic un reazim și o lumină ale însuși sufletului nostru românesc, o idee care ne alcătuiește, ne reia din începutul ființei, al dăinuirii noastre ca țară și popor și ne continuă, probînd în realitatea materială și spirituală cele mai arzătoare aspirații, idealurile noastre cele mai scumpe, modul însuși de a ne releva, de a lua act de noi înșine și a ne împlini pe planul conștiinței de sine, mereu : epopeea națională. Această lucrare atît de sensibilă și de anevoioasă, cu o migală ce a cuprins secolele și care a dobîndit putere de grai deopotrivă prin bucurii și suferințe, prin luptă și jertfă — epopeea națională ; eroică prin însăși întinderea și pregnanța ei nu numai istorică, nu numai politică și socială ci și morală în cel mai înalt grad — epopeea națională, o operă imensă, de multe ori nevăzută, neînțeleasă de departe, dar permanentă, fără de odihnă și

A.I. Zăinescu

Continuare în pag. a 7-a

● În acest număr : ● **Identitatea unei epoci, demnitatea unei epoci : EPOCA NICOLAE CEAUȘESCU** ● **Eroul exemplar — un concept activ al literaturii române contemporane** ● **Colocviul și Festivalul național de poezie «Scriitorii și spiritul revoluționar»** ● **Poeme într-un ceas de sărbătoare** ● **Repere literare contemporane**

Ă fi al țării tale

A fi al țării tale și prin aceasta, numai prin aceasta, al lumii în care trăiești. A ști, a simți, a te confunda cu **tot ce devine în Patrie,** cum spunea Blaga. Cu ochiul limpede privind, cu inima deschisă iubind fiecare faptă de bine a poporului tău. Înțelegînd saltul uriaș pe care l-a făcut țara în acești ani de zidire socialistă. Prețuindu-și, redescoperindu-și marile, adevăratele valori, în istorie, în cultura, în știință și doar astfel construind mai departe, îndrăznind în permanență, dînd visurilor identitate palpabilă. Așezînd sub semnul libertății și egalității depline viața tuturor fiilor unei națiuni și punînd temelie nobilul crez că numai lucrarea pentru patrie este măsura supremă a ființei, dreptul și datoria cea mare pentru fiecare dintre noi. Și cu toată această avere de spirit deschizîndu-te către grijile lumii, rostindu-ți demn gîndul de pace și de înțelegere, arătînd căile adevărate și omenești întru împlinirea acestui gînd.

Iată sensurile, marile repere de conștiință și acțiune revoluționară, patriotică ale lecției de istorie trăită a unei epoci românești : Epoca Nicolae Ceaușescu.

În aproape două decenii, România și-a conturat prin înțelepciunea limpede, prin marea dragoste de țară și de oameni a bărbatului, a comunistului care-i conduce destinele, Marele Vis al unității de gînd și faptă care adună energiile națiunii sub arcul de boltă al independenței, libertății și demnității.

Marele Vis în care se întîlnesc, precum riurile

Nicolae Dan Fruntelată

Continuare în pag. a 7-a

Spiritul literaturii române

Dezbaterea de idei este unul din marile cîștiguri ale ultimilor ani de viață culturală și literară. Necesitatea dialogului este indiscutabilă pentru dezvoltarea unei culturi și a unei literaturi. Afirmarea unor poziții, a unor puncte, de vedere, confruntarea lor, deschid posibilitatea elaborărilor ideologice colective de mare rezonanță. Cultura și literatura română și-a cîștigat acest drept și l-a ilustrat de mai multe ori în ultimii ani strălucit. Toate acestea desigur n-ar fi fost posibile fără platforma de idei a Congresului al IX-lea, congres care a deschis larg porțile saltului calitativ al culturii și literaturii române. Înaintea Congresului al XIII-lea al P.C.R. acesta este contextul în care ne mișcăm : un context al schimbului de idei, al fertilului dialog pe temele literaturii și artei.

Pentru scriitorimea din România, Congresul al IX-lea înseamnă legitimarea marilor năzuințe ale literaturii române, mișcarea ei liberă pe liniile propriei tradiții și ale modernității în egală măsură. Evoluția actuală a literaturii române datorează enorm Congresului al IX-lea. O literatură intră în desuetudine, o literatură nouă îi ia locul. Chiar înțelegerea literaturii române în ansamblul ei, alterată de dogmaticele interpretări anterioare, se modifică. Fără Congresul al IX-lea gesturile de importantă recuperare culturală, literară n-ar fi fost posibile.

Ne-am putea opri aici. Dar marea diversitate stilistică și tematică de azi n-ar fi fost posibilă fără Congresul al IX-lea, Congres care consacră spiritul revoluționar al poporului român, al culturii și literaturii române. Un roman ca „Delirul" n-ar fi fost posibil decît în aceste condiții, precum și ciclul lui Paul Anghel despre războiul de independență sau ciclul romanesc pe care D.R. Popescu l-a închinat proceselor de conștiință ale unui activist de partid, după cum și cărțile lui Ion Lăncrănjan, Ion Gheorghe, Ioan Alexandru, Adrian Păunescu, și ale numeroșilor scriitori de azi care au înțeles literatura ca integrare în marea revoluție socială și politică a poporului român.

Literatura nu poate fi separată de politică. Titulatura de revoluționar de profesie se poate aplica într-adevăr scriitorilor. Mă gîndesc în primul rînd la revoluționarii de la 1848, în același timp revoluționari, scriitori, gazetari, pictori, oameni de arme. Spiritul revoluționar al literaturii române poate fi căutat mai ales în legătura cu poporul a scriitorilor **ei.**

Spiritul revoluționar cere un climat de idei pe măsura lui. Iată de ce este important de la ce ne revendicăm și ce tipărim de predilecție. Spiritul revoluționar al literaturii române este cel care-i asigură demnitatea și impune o conduită. Iar scriitorii de azi vor exprima cu atît mai mult spiritul revoluționar al literaturii române cu cît își vor revendica mai ales datoriile morale ale scriitorului.

M. Ungheanu

Sentimentul istoriei

Călător în ultima vreme prin țară, dacă o călătorie se poate numi încercarea de a descifra, de a cunoaște și a recunoaște lumea căreia îi aparții, am sesizat cum, în moduri diverse, desigur, în exprimări mai simple sau mai complicate, oamenii au tot mai acut sentimentul istoriei. Nu este vorba de un paseism, de o cantonare în evenimente intrate-n cartea cea mare a poporului român, ci de un mult mai complex și, poate, mai complicat mecanism, de joc al timpurilor care, aducînd în prim plan și pornind de la o foarte bună cunoaștere a istoriei, conferă clipei, prezentului dimensiunile noi ale responsabilității. Sentimentul istoric este sentimentul **apartenenței** la o istorie care acum se scrie și a cărei descifrare nu mai este lăsată în voia vremii ce va veni, prin distanțare, prin perspectiva, atît de des invocată, temporală. Sînt analizate resorturile, implicațiile, propu-

Constantin Stan

Continuare în pag. a 7-a

Pentru noi — mierea lumii!

Călător de drag, din pornire adîncă, lăuntrică, prin priveliștea țării luminată mereu alminteri de rețeta solară a anotimpurilor, mereu nou, imposibil de clasat și de comparat, străbați ca într-un înțeles de poveste drumul de la țară la patrie, de la un contur geografic în care ți-a fost dat să te naști și a cărui frumusețe o constați cu satisfacție și obiectivitate către înțelesul adînc al unicității, de care te apropii prin cunoaștere intimă și idee, — unde granițele între om și lucru se pierd, toate, încărcate de mierea lumii, și patria este locul pe care conștient nu l-ai putea părăsi niciodată, dealul scînteietor din Podișul Transilvaniei, de pildă, a cărui frumusețe magică n-o mai vezi, ci ea trăiește în tine, ajutîndu-te să-ți sprijini tîmpla și sufletul de lumina ei.

Acesta este, cred, înțelesul fundamental pe care Congresul al IX-lea al Partidului l-a dezlegat pentru noi, dezlegîndu-ne, pentru ca el să fie posibil — chiar viața, un drum biografic de pe care au trebuit risipite și împrăștiate atîtea neguri și confuzii ideologice. Nu știu cîtor generații în lume li s-a dat șansa aceasta de a exista la nivelul de patrie, la nivelul real al capacității de muncă, de inteligență și de personalitate, de integrare în social.

Chipul socialismului românesc sîntem noi, generațiile contemporane acestui timp care ne datorează izbînzile sale și căruia îi sîntem, pentru cîte lipsuri există, mereu datori. A găsi existența, modul de viețuire în care ceea ce ne înconjoară să ne justifice, să ne sprijine rostul diurn, omenesc, înseamnă a ne

Sânziana Pop

Continuare în pag. a 7-a

EROUL EXEMPLAR –
un concept activ al literaturii române contemporane

O temă de acut și permanent interes socio-estetic precum aceea vizînd condiția personajului în contextul prozei românești de azi comportă o multitudine de perspective interpretative, practic cu neputință de epuizat. Grație realismului ei fundamental — atît în sens fenomenal, cît și în sens imaginar — proza românească contemporană își afirmă distinctul ei statut creator concentrîndu-și atenția, în primul rînd, asupra fascinantului impact dintre datele moral-sociale și etnico-politice ale timpului nostru istoric, un timp revelator prin spiritualitatea sa umanist-revoluționară, și existența umană individuală, valorizată în identitatea ei specifică, de destin irepetabil și exemplar. A pune deci în centrul demersului narativ conștient de sarcina ontologică asumată studiul complex (și pe cît posibil complet !) consacrat condiției eroului înțeles ca chintesență a însăși dinamicii social-istorice, aceasta este, fără îndoială, direcția principală în care se concentrează efortul creator al prozatorului român de azi. Identificăm într-o atare opțiune conștiința faptului că epicul este, mai presus de orice, o formă privilegiată de afirmare a ceea ce s-ar putea numi eul uman colectiv prin exponentul său suprem care este eroul literar. În spiritul atît de fertilelor sugestii și îndrumări formulate de secretarul general al partidului cu prilejul Consfătuirii de la Mangalia, inițiind în preajma Congresului al XIII-lea al Partidului Comunist Român dezbaterea de față, repunem în discuție tema atît de stringentă prin conținutul ei civic-patriotic a eroului model în proza noastră contemporană.

Masă rotundă cu participarea criticilor literari ● Nicolae Ciobanu ● Zaharia Sângeorzan ● Valentin F. Mihăescu ● Artur Silvestri

„Poporul — în care tineretul are un rol de seamă —, oamenii muncii sînt cei care au realizat tot ceea ce am obținut în dezvoltarea socialistă a patriei noastre. Ei sînt eroii care trebuie să-și aibă locul în film, în teatru, în poezie, în artă, în literatură, în pictură, în toate domeniile creației artistice! Pe ei trebuie să-i prezentăm!"

NICOLAE CEAUȘESCU

NICOLAE CIOBANU : A încerca definirea condiției eroului exemplar al prozei românești de azi prin raportare la contextul literaturii românești moderne în general, nu constituie nicidecum indiciul comparației valorice **ad hoc**, așa cum se mai crede uneori. Spunînd că, de pildă, e posibil a pune în relație eroii lui Marin Preda cu aceia ai lui Liviu Rebreanu, Slavici și Caragiale sau Camil Petrescu, înainte de toate, ne angajăm într-un demers analitic necesar judecății de situare, judecată care, la rîndul ei, este absolut indispensabilă judecății de valoare. De aceea, rămînind chiar la exemplul invocat, vom merge mai departe distingînd două planuri relativ autonome, și totuși interferente, capabile să modifice din perspectivă axiologică cum anume se petrec faptele. Unul este, desigur, acela al factorilor circumscriși realității obiectiv-fenomenale, în sens direct social-istoric și moral-politic, sursa inalienabilă a ceea ce s-ar putea numi plasmă epică realist-originară, în afara căreia nu este de conceput nici măcar cel mai disimulat demers narativ (nuvelistic ori romanesc) ce aspiră la autenticitatea esențială, în ordinea timpului și a spațiului. Or, rămînind deocamdată la acest nivel al interpretării, trebuie spus că individualitatea profund distinctă a eroului predist (cum zice un critic adjectivînd numele marelui scriitor) se trage din organicitatea aparteneței sale la un **anumit timp al istoriei poporului român,** la timpul istoriei românești contemporane. Insuficient investigată, tema timpului obiectiv cu reflexele ei tulburătoare în tema timpului individual-biografic al eroului, este de natură să releve structurile demersului romanesc predist la treapta ontologiei sale intrinseci. De modul în care acest timp, în inextricabila lui fuziune obiectiv-subiectivă, este asumat de către erou, identificăm reala diferență specifică ce marchează modul său de existență în raport cu contextul istorico-literar modern în general. De aici pornind, ni se deschide cale de acces în planul existenței lui artistice este fictive, adică autonome, cînd ne aflăm în situația privilegiată de a sesiza fascinantul fenomen de sublimare a istoriei fenomenale, cu identitatea ei „fizică" în ordine temporală, în **istoria romanescă,** altfel zis, **în istoria irepetabilă a unui destin.** Or, dincolo de multitudinea formulelor înnoitoare sub aspectul tehnicilor narative și al mijloacelor de investigație (nu neapărat întotdeauna superioare, ca eficiență artistică propriu-zisă, celor anterioare) identitatea sui-generis a timpului căruia îi aparține și pe care și-l asumă este aceea care conferă eroului din proza noastră de azi statutul originalității diferențiatoare în contextul prozei moderne nu numai românești, ci și străine. Pe scurt, se poate spune că eroul prozei românești actuale își relevă statutul autonom, fiind, înainte de toate un **erou al timpului nostru,** fie că, în ordinea strictei cronologii istorice, el aparține unui timp „fizic" (nuvelă sau roman istoric, nuvelă sau roman de război, nuvelă sau roman de strictă actualitate etc.) sau unui timp cvasiimaginar (nuvelă sau roman istorico-parabolic, nuvelă sau roman mitic-fantastic etc.). Climatul creator atît de propice al ultimelor decenii de istorie românească favorizează și **impune o atare propensiune spre diversitatea centripetă,** exemplelor oferite de proteica operă romanescă a lui Marin Preda li se alătură numeroase altele, la fel de pregnante, exponenții lor fiind, G. Călinescu, Zaharia Stancu, Radu Tudoran, Laurențiu Fulga, Eugen Barbu, D. R. Popescu, Titus Popovici, Fănuș Neagu, Ștefan Bănulescu, Ion Lăncrănjan, Teodor Mazilu, Sorin Titel, Augustin Buzura, Dinu Săraru, Vasile Rebreanu, George Bălăiță, Nicolae Velea, Aurel-Dragoș Munteanu, Constantin Toiu, Paul Georgescu, Constantin Chiriță, Constantin Gheorghiu, Paul Anghel, Platon Pardău, Francisc Păcurariu, Radu Petrescu, Petre Sălcudeanu, Eugen Uricaru, I. M. Almăjan, Mircea Ciobanu, Radu Theodoru, Ion Arieșanu, Mircea Micu, Virgil Duda, Gheorghe Suciu, Romulus Guga, Ștefan Agopian, Mircea Nedelciu, Gabriela Adameșteanu, Constantin Stan, Ion Florian Panduru, Teodor Bulza, Iustin Moraru, Sorin Preda.

ZAHARIA SÂNGEORZAN : Proza de azi, schița, povestirea, nuvela, dar mai ales romanul, trăiesc prin personajul literar, prin adevărurile morale, sociale, istorice pe care le comunică. Personajul e sinteza vieții, reprezentată în construcția epică. El este vocea ideilor, vocea conștiinței operei, fiindcă orice text narativ, ca să existe, ca să dureze, nu este de conceput în afara personajului. Romanul e creația epică ce își condiționează actualitatea, valoarea, prin condiția personajului. Condiție ce reclamă din partea scriitorului o artă de a-l eterniza în tipare orignale, de a-l construi estetic, din perspectiva realității naționale, sociale și istorice. Fiecare epocă, reflectată în roman sau nuvelă, trebuie să fie reprezentată de un personaj cu un statut existențial și istoric capabil să transmită o față a realității, un mod de a gîndi și de a trăi lumea, de a o proiecta în spațiile imaginarului. Literatura este și creația unor personaje memorabile. Ion, Moromete, Darie, Princepele, Ioanide, Monu, Grobei, Isaia Iota, sînt personaje care au intrat în conștiința românească, au devenit simboluri datorită faptului că autorii lor au desăvîrșit ideea de personaj, au respectat condiția lui estetică și socială. Personajul literar din proza contemporană are modele și ele trebuie respectate sau depășite. Marele romancier se dovedește și un mare constructor de personaje. El creează personaje în acord cu vocația sa artistică, cu destinul unei societăți. Condiția personajului literar este însăși condiția unei proze realiste, angajate cu totul în **destinul societății, a vieții pe care o trăim.**

ARTUR SILVESTRI : Să notăm, totuși, că aspectul programatic al literaturii nu e totuna cu aspectul ei real. Un examen privitor la condiția personajului în proza românească nu e, în ciuda unor profeții sumbre pe care unii le fac cîteodată, o sforțare de a menține în viață un element literar care ar fi sortit pieirii. Personajul nu moare în romanul românesc și nu e defel obligatoriu a face asupra acestei chestiuni ipoteze care să pornească de la date care nu aparțin acestei literaturi. Opera nu e în nici una dintre arte o imitație pură a realului și a înregistra pe bandă magnetică zgomotele străzii nu este nicidecum a face artă. Hiperrealismul american e, în pictură, o simplă experiență care a ieșit din tehnicile picturilor de reclame. Ironie ? Bine, dar pe cine urmărim și din ce punct de vedere ? Cred că în literatura română asemenea experiențe ar putea să aibă loc numai cu condiția unei analize ideologice serioase, fără prejudecăți însă și lipsite de complexe așa-zis culturale. Avem în ceea ce privește teoria personajului, o mulțime care clarifică multe nedumeriri : aceea de „erou exemplar". Și este nemaipomenos că, în cele mai semnificative dintre manifestările ei — și acestea nu sînt puține — epica noastră de azi propune imaginea memorabilă a tipologiei umane în discuție.

VALENTIN F. MIHĂESCU : Fidelă, din momentul în care literul a devenit posibil, propriei sale tradiții, proza românească s-a arătat, totodată, sensibilă la imperiile de formulă propuse de marile experimente literare ale secolului douăzeci. Este vorba, însă, de acele experimente care s-au dovedit a fi experiențe literare formative, cu putere de iradiație maximă, modele de asumat. Față de experimentul în sine, fără consecințe, proza românească a manifestat o benefică neîncredere, venită, aș zice, dintr-un echilibru structural. Tot ceea ce a-a fost verificat în permanență pentru, dacă nu a trezit suspiciunea, a provocat ironia, deseori ironizări explicabile și deloc îngrijorătoare. Dintr-o experiență de lectură fatal limitată, dar, aș cuteza să spun, valabilă, observ că, în linii generale, proza românească se conformează unui anume spirit clasic. Prozatorul contemporan de la noi acordă în continuare credit deplinătății personajului și evenimentului. Indiferent de maniera de abordare, de strategia și tacticile narative, el tinde să creeze personaje memorabile, reprezentative pentru o epocă și un climat. În acest context, era firesc ca, de pildă, noul roman francez, care proclama dispariția personajului, să nu se bucure la noi decît de o slabă audiență. Explicațiile nu este, desigur, atît de simplă cum ar rezulta din cele spuse pînă acum. Un rol deosebit de important l-a avut contextul politico-istoric. Era de recuperat o epocă, trebuia explicat și literar un moment istoric, scriitorul s-a aflat în căutarea adevărului pierdut. De aici, formula clasicistă a prozei „obsedantului deceniu", cu personaje și întîmplări precis conturate. Chiar dacă, venind către actualitate, formulele prozastice se diversifică, modalitățile stilistice se rafinează, simplității, uneori schematice, îi ia locul complexitatea viziunii, rolul esențial continuă să-l dețină personajul. Nu aceeva se întîmplă, de fapt, din cîte îmi pot da seama, și în alte literaturi. Literatura sovietică, cu Valentin Rasputin, Viktor Astafiev, Iuri Trifonov, Cinghiz Aitmatov, sau cea americană, cu Saul Below, William Styron, Norman Mailer. Philpp Roth, dincolo de fireștile diferențieri tematice și stilistice propun, într-un fel, personaje memorabile în situații memorabile. Cîte astfel de personaje trebuie să aibă o literatură pentru a fi considerată o mare literatură ? Greu de răspuns și, poate, puțin important. Important este ca ele să existe. Iată : Ilie Moromete și Victor Petrini, eroii lui Marin Peda, Lae Cordovan și Monu, ai lui Ion Lăncrănjan, Ottaviano și Hrisant Hrisoscelu ai lui Eugen Barbu, Grobei, din **Bunavestire** de Nicolae Breban, „frumoșii nebuni" ai lui Fănuș Neagu, Gheorghe Palada și Pustai din **Istorii**-le lui Mircea Ciobanu...

ARTUR SILVESTRI : O înșiruire a personajelor memorabile din proza românească postbelică ar fi și foarte greu de făcut și indeajuns de laborioasă. Ele sînt, să ne înțelegem, foarte numeroase și nu cred să fie prozator care să jasă din serie și care să nu fi creat cel puțin un individ care să se rețină. Lumea literaturii merge, din acest punct de vedere, alături de lumea reală. De altfel, stă în tradiția prozei românești creația de tipuri obsedante. Noi zicem despre cîte cineva că e un „Hagi Tudose" dacă e zgîrcit, că e un „Dinu Păturică" dacă e arivist (și mai sînt, s-o recunoaștem, grobieni, agresivi, neștiutori de hristoitii), că e „Tănase Scatiu" cînd e slugarnic. Dar ce înseamnă aceste, de-acum obligatorii, analogii care pot continua mult și bine ? Înseamnă că umanitatea literaturii s-a îmbogățit cu noi publice. Acest element e în proza românească, se știe, foarte activ.

Observ însă că memorabile rămîn, între personajele literaturii contemporane, nu Păturicii și Hagii, de felul lui Tudose, (adică inși pe care morala mai degrabă îi cuprinde printre aberații) ci eroul civilizator și problematic, umanizat la un grad înalt. Seria eroului prozei postbelice e formată, din cîte mi se pare, de un prototip de esență morală.

ZAHARIA SÂNGEORZAN : E adevărat acest lucru : temele eterne ale literaturii dintotdeauna au o tradiție care nu poate fi părăsită, neglijată. Nașterea, nunta, dragostea, moartea, sînt teme eterne ce primesc în contemporaneitate noi valențe etice și artistice, cunosc prin reluare, prin confluență morală și politică, și nu mai puțin istorică, o nouă viață. Temele condiționează și aparția unor noi tipuri de personaj. Ele sînt creația unor disponibilități artistice ale romancierilor care au valorificat cu succes tot ce ține de structura umană a personajului. Există un personaj de Renaștere, de Ev Mediu românesc, altul aparținînd epocii moderne, altul epocii actuale. Fiecare personaj poartă cu sine virste spirituale ale timpului în care trăiesc, pecetea mediului din care ies, în care s-au format, sînt exponenții unui anumit stil de viață, de gîndire și de sensibilitate.

VALENTIN F. MIHĂESCU : Temele eterne ? Adică viață, moarte, iubire, timp ? Desigur. Căci literatura nu poate exista în afara a ceea ce este omenesc. Fiecare epocă vine însă cu specificul său, cu problemele momentului, care intră în rezonanță cu conștiința scriitorului, cu modul său de a gîndi și înțelege lumea. Astfel că, „tratînd" în continuare temele eterne, scriitorul dă, deopotrivă, simplu spus, o imagine a timpului său, cum bine zice Z. Sângeorzan. Cantonată excesiv în problematica „obsedantului deceniu" proza românească actuală pare a încerca, totuși, să se emancipeze de sub tirania acesteia, devenind și o proză a actualității. O literatură al cărei verb refuză conjugarea la timpul prezent este asemeni unui martor mincinos. Nu dogmele fac substanța unei literaturi. Fiecare scriitor își alege, conform structurii sale formulele, temele și epocile adecvate acesteia. Dar **tema actualității** trebuie să-și găsească, în peisajul complex al prozei contemporane, un spațiu pe măsura complexității prezentului. Semne ale acestei propensiuni pot fi observate, în special, în cărțile tinerilor prozatori. Este doar un început, care „se vrea fecund". Pledez, dacă mi se dă voie, pentru continuitate.

ZAHARIA SÂNGEORZAN : Teme, personaje, timp istoric formează o structură deschisă umanului, unui permanent proces de sincronizare cu ceea ce progresul, civilizația, știința lumii aduce ca spor de frumusețe, de noutate. Spiritul românesc creator e foarte receptiv la o galerie de personaje cu vocația implicării în istorie, în social. Destinul românesc al romanului de azi cunoaște o extraordinară voință de a rosti adevărul istoriei, conștiinței, de a purta cu curaj și cu sinceritate un dialog cu actualitatea, cu marile ei forme de existență, de manifestare. Tipologia personajelor din proza contemporană este o expresie a explorării socialului, a marilor relații pe care societatea românească de azi le creează, le promovează. Romancierul vine și le dă un nume, o memorie, ne trage într-o sinteză epică, menită să ne convingă de specificul vieții de realitatea interogată, analizată, de stilul de existență istorică. Temele literaturii române contemporane sînt temele vieții sociale și morale ale acestui timp. Tinerețea și valoarea lor sînt date de putința scriitorului de a asculta vocile lor, de a transpune cu artă o experiență de viață într-un simbol narativ, într-o idee fundamentală despre om și condiția sa existențială.

NICOLAE CIOBANU : Nu încape discuție că în chiar acest inalienabil tip de interferențe dintre etern-uman și contemporan rezidă coeficientul de **viabilitate actuală** (în sens călinescian) proprie personajului pus în circulație și de proza noastră contemporană. De nu s-ar petrece astfel lucrurile, ilustrativismul factice (cum s-a întîmplat în chip cvasigeneralizat în perioada proletcultistă) ar face ravagii. La drept vorbind, rămînerea în descripția așa-zicînd evenimențial verificabilă reprezintă un mijloc, și nicidecum un scop pentru orice demers românesc ori nuvelistic autentic. Ce se întîmplă de aici încolo reprezintă imperiul libertății absolute a creatorului pe al cărui cuprins el nu are alt scop mai stringent decît de a surprinde impactul **actualității faptice cu actualitatea eternă.** Elaborația narativă viabilă și în cazul eroului aparținînd eposului nostru de azi este aceea în care tema timpului prezent se sublimează în temă a timpului din totdeauna. **Sinele** și **sinea** eroului din scrierile unor autori precum cei citați mai înainte se confruntă în temeiul unui dramatism ontologic intim, spre a-și apropia, cum ar zice Eminescu, acel **punctum saliens,** în care eul său profund își exercită prerogativele realmente existențiale. Dacă faptele nu s-ar prezenta în acest chip, să fim sinceri și să recunoaștem că extraordinara „foame" pentru romanul actual (și de actualitate !) a cititorului nu s-ar produce sub nici un chip. Nu este vorba nicidecum de un paradox cînd spunem că acest cititor aspiră, înainte de toate, să perceapă adevărul realist-mitic inculcat de spiritul creator realității fenomenale pe care (prin trăire nemijlocit cotidiană) o cunoaște, din punctul lui de vedere, precum nimeni altul.

ARTUR SILVESTRI : Ziceam, așadar, că realitatea nu are nevole, spre a deveni artă, de artiști care să o copieze așa cum este ea; creația nu e fotografie ci teleologie. A face din realitate o mișcare vie care să se miște în raport cu un scop, operînd în materia brută a vieții selecția cea mai nimerită — aceasta înseamnă a face artă.

VALENTIN F. MIHĂESCU. Opera este produsul imaginației scriitorului. Acesta se află — folosesc o sintagmă a unui tînăr poet — „la cea mai înaltă ficțiune". A te afla aici nu înseamnă, nicidecum, a fi în afara realității, ci, dimpotrivă, în interiorul ei. Dar cu mijloacele specifice literaturii. Scriitorul re-creează lumea, lumea în care trăim și în același timp alta.

Cele două universuri, existențial și literar, comunică la mai multe nivele. Un roman care să nu conțină ceea ce numim experiență de viață este o imposibilitate. Nu știu dacă această experiență trebuie dobîndită neapărat cu instrumente sociologice. Este clar însă că sociologia și-a cîștigat un loc de mare importanță în viața societății moderne.

Dacă vrem, scriitorul este și el un sociolog. Un sociolog sui-generis, care, implicat în social, îl observă și studiază în chip specific. Cunoașterea mecanismelor socialului, în general cunoașterea oamenilor sînt acțiuni indispensabile profesiunii de scriitor. Cu această zestre în bagajele sale scriitorul imaginează lumea. Nu neapărat o lume eroică, dar o lume în care eroul exemplar are deplin drept de existență. Cînd spui erou exemplar, s-ar putea ca o anume doză de circumspecție să se insinueze în gîndul receptorului. Nu cumva este vorba de o etichetă fără acoperire substanțială? Din păcate, perioada sociologismului vulgar a repercutat în sfera literaturii, dînd naștere unor personaje necreditabile și, prin urmare, insuportabile. Vremea a trecut, erorile au fost analizate și eroul exemplar și-a recăpătat statutul firesc. Înainte de a fi un erou, el trebuie să fie un om. Exemplaritatea sa nu constă doar în disponibilitatea de a fi dat exemplu, ci, mai cu seamă, în complexitatea gratuită a acțiunii sale. Cred că acesta este primul punct din statutul eroului exemplar. Din acest unghi de vedere, chiar dacă se luptă doar cu morile de vînt, Don Quijote este un erou exemplar.

ARTUR SILVESTRI : Revenind la ceea ce spuneam mai înainte, aș arăta că ideea de exemplaritate a eroului vizează specificitatea etnică a condiției sale și aș exemplifica prin cele propuse de lumea lui Paul Anghel, o umanitate românească în adevăr monumentală. Gran'mère Grădișteanu, Adela Balș, Răscanii, toată ofițerimea de acolo, de la căpitan la general, ilustrează o Românie absolută, văzută în primul rînd prin trăsăturile care o disting de alții. „Șoseaua Nordului" de Eugen Barbu, „Facerea lumii" conțin iarăși personaje memorabile. Mare creator de eroi cu altitudine morală este și Ion Lăncrănjan. Tabloul e consistent, și prin morală și prin artă însă, am impresia, că și prin sociologice.

ZAHARIA SÂNGEORZAN : Scriitorul poate să fie și sociolog, dacă experiența, vocația sa, i-o cere. Cunoașterea sociologică e o șansă asumată pentru romancierul disponibil să ia contact direct cu viața, cu lumea morală și istorică. Evident, fenomenul nu asigură succesul absolut și nici nu înlocuiește intuiția artistică, talentul de a reconstitui un univers. Dacă lucrurile s-ar petrece întocmai, atunci sociologii de profesie ar fi cei mai buni romancieri. Scriitorul este un aliat al realității și raportul realitate-literatură-ficțiune-imaginar e un raport care pune în evidență semnificația unui model de a fi reper și semn pentru natura eroului exemplar. El este un produs al capacității scriitorului de a sintetiza cu talent identitatea eroului, de a-l privi ca un fenomen al relației istorie-destin. Un personaj devenit erou traduce cel mai exact această relație, această sinteză.

NICOLAE CIOBANU : Cele spuse de mine înainte nu contrazic cu nimic dezideratul implicat în aceste observații corecte. Parafrazînd un binecunoscut postulat marxist legat de faptul că opera lui Balzac ne învață mult mai multe despre istorie decît nu știm cîte tratate științifice, să relevăm că viabilitatea tipologic-umană a eroului din proza românească contemporană își trage sursele, la fel de puternic, din adevărul axiomatic că el este o **ființă socială** și că, prin urmare, cunoașterea sociologică (dobîndită, deopotrivă, pe calea experienței practice și a experienței intelectuale), în ultimă analiză, reprezintă o dimensiune fundamentală a cunoașterii de sine. O asemenea afirmație de principiu poate fi scoasă de sub incidența apodictismului numai cu prețul analizei critice efectiv comprehensivă și la criteriile sociologiei literare. Din păcate, aceste criterii la noi sînt încă încorporate mai mult demersurilor paracritice decît celor analitic-literare propriuzise. Mult vehiculatul deziderat al **criticii totale** nu este de conceput în afara acestui vital necesar act de asumare a criteriului sociologic implicat, fără crispări și ostentații, în exercițiul interpretativ și evaluativ. Este o rămînere în urmă pe care realitatea învederată de statutul sociologic al personajului de roman și nuvelă (actuale) o atestă cu avertizantă pregnanță. Este adevărul pe care prozatorul de azi îl înțelege în datele lui esențiale și s-ar cuveni, într-o atare ordine de idei, ca „lista" de nume mai înainte propusă să fie completată cu numeroase altele : Mihai Giugariu, Petre Anghel, Nicolae Damian, Gheorghe Schwartz, Anatolie Paniș, Florin Bănescu, Corneliu Leu, Al. Ivan Ghilia, Costache Olăreanu, Vasile Băran, Maria Luiza Cristescu, Marius Tupan, Ion Țugui, Dan Claudiu Tănăsescu, Nicolae Frînculescu, Viorel Știrbu, Vasile Preda, Genoveva Logan, Stelian Gruia, Nicolae Boghean, I.D. Teodorescu, Al. Deal, Eugen Banciu, Vasile Sălăjan, Apostol Gurău, Horia Ungureanu, Radu Ciobanu, Constantin Munteanu, George Șovu, Ion Hurjui, Constantin Novac, Vasile Andru, Mihail Diaconescu, Dumitru Tudor Savu și încă mulți alții.

ARTUR SILVESTRI : Totuși, critica e una și creația e alta și din punctul de vedere al acesteia înaintarea este vizibilă. Nu cred că trebuie să facem din preocupările de sociologie ale prozatorului un capăt de țară și să le descurajăm pe motiv că opera nu ar fi, prin asimilația sociologiei durabilă. Nu rezultă de nicăieri că o cercetare sociologică serioasă, care va confirma mîine, ceea ce prozatorul a văzut azi, va nărui valoarea acelui prozator care e valoros în primul rînd... ca prozator și nu ca sociolog. Dacă a văzut bine, bravo lui, înseamnă că studiul științific specializat a rămas momentan în urma sensibilității literare și a cuprinderii ei. Atît și nimic mai mult. Sînt destui prozatori care astăzi fac și munci de sociolog și de istoric (al epocii curente ori al altora, defuncte) și această contribuție complexă nu poate decît să fie pozitivă pentru creație. Și, pe urmă, dacă nu studiază realitatea ca un specialist (adică în chip de sociolog) cum ar mai putea prozatorul s-o cunoască profund ? Să medităm, așadar, la această obligație literară, care e a zilei de azi.

NICOLAE CIOBANU : A vorbi deci despre caracterul exemplar al eroului pus în circulație de proza noastră actuală echivalează cu însușirea acestuia de a sintetiza în personalitatea lui, imuabilă artisticește, acele trăsături de caracter, acele trăsături moral-intelectuale, acele întrebări și aspirații, acele opțiuni existențiale, care, în totalitatea lor indestructibilă, ajung să releve condiția lui de exponent al unui timp istoricește determinat și determinant în epicitatea lui documentar-realistică; un timp capabil, însă, necondiționat, a-și asuma „vocea" timpului monadic, adică a acelui timp care își lăsa amprenta sublim ontologică a existenței de azi și dintotdeauna asupra individualității umane, scrutată, aceasta, în identitatea ei, așa zicînd, palpabil-arhetipală. Spre lauda lor, prozatorii români de azi ating, adesea, o asemenea performanță, onorîndu-și, deopotrivă, vocația, timpul istoric căruia îi aparțin și, nu mai puțin, cititorul de azi și de mîine.

IDENTITATEA UNEI EPOCI, DEMNITATEA UNEI EPOCI:

EPOCA NICOLAE CEAUȘESCU

Valoarea primordială

În viața unei națiuni, un ceas de bilanț este și un ceas de lucidă evaluare a puterii istoriei de a se închega în capitole distincte, de sine stătătoare între toate faptele din care se hrănește perenitatea. Și trăim un asemenea ceas de bilanț. Timp de două decenii, România a avut, cum ar fi spus cronicarii de altădată, „pace în țară, pace în afară". Timp de două decenii, sub conducerea înțeleaptă a tovarășului Nicolae Ceaușescu, România și-a reciștigat identitatea, pe temeiul unui progres multilateral al întregii vieți politice, sociale și economice naționale și, totodată, și-a fortificat considerabil prestigiul internațional, prin promovarea unor soluții clarvăzătoare pentru problemele nevralgice ale lumii contemporane, prin participarea activă la schimbul mondial de valori materiale și spirituale. Au fost anii cei mai spornici din anii de libertate ai României. Și dacă ne scrutăm retrospectiv istoria, este limpede pentru noi că nu ni s-a oferit niciodată un răgaz atît de întins de liniște și creație, de construcție și bunăstare.

Întemeiat, numim acest răstimp laborios Epoca Nicolae Ceausescu. Identitatea ei poate fi regăsită, înainte de toate, în demnitatea ei. În stăruința unui călăuzitor vizionar de a converti energia națională în bunuri care consolidează independența și autoritatea țării, în certitudinea poporului că urmîndu-i îndemnurile păsește într-o nouă etapă a existenței sale, eliberată de inchietudinea înaintea viitorului, care l-a încătușat timp de veacuri. Iar argumentul suprem al acestui adevăr îl reprezintă însuși chipul României de astăzi, și nu numai chipul ei, ci și sedimentele noi din conștiința și sufletul ei.

Niciodată strădania poporului care sîntem de a-și reclădi casa și viața nu a fost mai fertilă și mai densă. De la progresul statornicit în cuprinderea satelor și pînă la amplul proces de industrializare socialistă, de la reconstrucția orașelor românești pînă la marile corecții ale peisajului țării. Din vara lui 1965, cînd Congresul al IX-lea al partidului a încetățenit un climat nou în existența națiunii și un stil nou în raporturile politice și sociale, etapele succesive ale drumului nostru spre viitor s-au desfășurat într-o coerență lipsită de precedent, legitimîndu-se prin mari realizări în toate domeniile de activitate. În același timp, perfecționarea continuă a democrației noastre socialiste, a sistemului instituțional care asigură maselor largi de oameni ai muncii accesul la conducere și decizie, la răspunderea asupra orizonturilor unui destin colectiv, a descătușat energii latente, le-a sporit cu coeficientul substanțial al solidarității. Și roadele, chiar înainte de a se recunoaște în realizări materiale, se recunosc în statura spirituală a omului contemporan, a cetățeanului României socialiste.

Dacă omul este măsura tuturor lucrurilor, el ne dă și măsura năzuințelor sale, și a epocii sale. Pentru om, prin om, societatea românească de astăzi a izbutit ceea ce într-o altă etapă istorică nu se putea concepe : spulberarea hotarelor dintre ființă și ființă, ridicarea omului la înălțimea unei misiuni colective. Prefacerile din conștiințe au însoțit în mod necesar prefacerile decorului vieții și mărturisim că bilanțul lor nu se mai poate încheia cu aceeași dezinvoltură cu care numărăm apartamente sau alte valori. Cu toate acestea, și sub acest aspect al evoluției noastre spirituale, progresul este incontestabil. Astăzi, solidaritatea poporului este una de esență, întemeiată pe o echitate care se înscrie între cele mai înalte țeluri ale programului nostru social. Optimismul poporului, alături de o componentă rațională pe aceste meleaguri a încrederii în viitor, și-a anexat sentimentul de certitudine generat de puterea de a plănui și înfăptui întocmai cu planurile. În sfîrșit, în rădăcinile entuziasmului acestui popor, dovedit în atîtea și atîtea împrejurări, întîlnim starea de libertate, condiția care transformă un individ oarecare în cetățean, ceea ce spune totul despre climatul social românesc.

Întemeiat, numim acest răstimp de deplină afirmare umană Epoca Nicolae Ceaușescu. Ea nu ar fi primit acest nume dacă omul care o modelează și o orientează neobosit, de două decenii întregi, într-o atingerea unui ideal pentru care a militat încă din fragedă tinerețe, nu ar fi stăruit cu atîta tenacitate spre a repune în drepturi înseși înțelesurile adînci ale istoriei și culturii noastre și în primul rînd datoria împlinirii lor într-o continuitate dialectică. Epoci și spații în care simpla abundență de bunuri amăgește națiii întregi au mai existat și vor mai exista pe pămînt. Dimpotrivă, cu o chibzuință rezultată dintr-o istorie de două ori milenară, noi am optat pentru o bunăstare sub care și dincolo de care nimeni să nu întîlnească vidul și suficiența. Alături de truda investită în edificarea unei civilizații în consens cu exigențele timpului, tot atît de tenace a fost și este și efortul poporului român întru cîștigarea conștiinței de sine.

În Epoca Nicolae Ceaușescu, în a cărei identitate demnitatea națională a României se încorporează ca o valoare primordială.

Mihai Pelin

Tapiserie de Cornelia Ionescu

Fapte la temelia acestui timp (I)

Între marile evenimente care au jalonat și direcționat sensul devenirii istorice a poporului român, la loc de frunte se așează Congresul al IX-lea al partidului, moment cu consecințe unice, cruciale, pentru mersul înainte al poporului nostru, pentru procesul de construcție socialistă în România. Prin modul nou, profund creator și revoluționar de abordare a sarcinilor și obiectivelor social-economice ale etapei istorice date, prin larga deschidere spre înnoiri și perfecționări în toate domeniile de activitate, Congresul al IX-lea a inaugurat o perioadă de dinamism fără precedent în dezvoltarea societății socialiste românești, de uriaș avînt creator al maselor de oameni ai muncii, al întregului popor român.

Asupra dinamismului și mutațiilor revoluționare multiple produse în perioada de două decenii care a trecut de la Congresul al IX-lea, și-au pus puternic amprenta spiritul novator, gîndirea cutezătoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, militantul comunist de genială clarviziune, cu înalt prestigiu internațional. De numele secretarului general al partidului nostru sînt indisolubil legate originalitatea soluțiilor concrete adoptate în ultimele două decenii pentru rezolvarea problemelor de bază ale organizării și conducerii societății noastre, aplicarea creatoare a socialismului științific, a concepției materialismului dialectic și istoric, a adevărurilor universal-valabile la condițiile din România, aprofundarea fenomenelor și aspectelor noi apărute în procesul transformării revoluționare a societății românești și a lumii contemporane.

Cu deosebită mîndrie, toți cetățenii patriei noastre văd în personalitatea tovarășului Nicolae Ceaușescu pe omul care, încadrîndu-se, de peste cinci decenii, în mișcarea revoluționară, în lupta clasei muncitoare împotriva exploatării și asupririi, s-a identificat cu aspirațiile celor mulți, a luptat, sub steagul glorios al partidului, pentru libertate și dreptate socială, pentru unitate și independență națională a patriei și poporului român, pentru ca oamenii muncii din țara noastră să devină stăpîni pe munca și destinul lor, pentru triumful cauzei socialismului și comunismului pe pămîntul României. Epoca nouă inaugurată de Congresul al IX-lea al partidului — cea mai înfloritoare și mai demnă din întreaga existență a acestor meleaguri — poporul nostru o numește cu legitimă mîndrie patriotică : EPOCA CEAUȘESCU, după numele alesului său fiu, omul a cărui gîndire cutezătoare și activitate clocotitoare au acționat și acționează ca o uriașă pîrghie de progres, ca un statornic și neasemuit exemplu și îndemn în slujirea devotată a țării, la efort și pasiune pentru propășirea ei în libertate. În această EPOCĂ NOUĂ, înscrisă cu litere de aur în cartea gloriei românești, țara a progresat cel mai mult, a făcut pașii cei mai marcanți spre viitorul ei comunist, și-a sporit în ritmuri altădată de neconceput avuția națională, suportul însuși al libertății și independenței, s-a consolidat necontenit o magistrală cucerire — unitatea de neclintit a poporului în jurul partidului, s-a cimentat mai puternic ca oricînd frăția oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate.

Ideile și orientările de o inestimabilă valoare teoretică și practică ale tovarășului Nicolae Ceaușescu și-au găsit o strălucită materializare în istoricele înfăptuiri obținute în toate domeniile construcției socialiste din patria noastră. După Congresul al IX-lea, consolidînd, în continuare, construcția socialistă, Partidul Comunist Român, secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, au reorientat întreaga activitate spre edificarea, la nivel superior, a societății socialiste spre valorificarea susținută, novatoare, a puterii creatoare a poporului, a condițiilor naturale minunate de care dispune țara noastră, spre afirmarea și mai amplă, liberă și demnă a României socialiste pe plan mondial. Au fost întreprinse însemnate măsuri pentru continuarea, în ritm susținut, a industrializării țării — singura cale de lichidare a subdezvoltării, pe care socialismul a moștenit-o de la vechea orînduire, de consolidare a independenței și suveranității naționale, — pentru creșterea continuă a producției agricole. S-au întreprins măsuri importante pentru afirmarea și mai puternică a învățămîntului, științei, culturii și artei, pentru educarea socialistă a oamenilor muncii.

Reorganizarea administrativ-teritorială a României a contribuit esențial la creșterea forțelor de producție și repartizarea lor armonioasă pe întreg teritoriul țării, la dezvoltarea în ansamblu a societății socialiste, a favorizat în mod substanțial înfăptuirea, la nivel superior, a obiectivelor construcției socialiste în România.

Creșterea producției materiale a societății noastre socialiste, îndeosebi prin dezvoltarea puternică a industriei, prin aplicarea în producție a celor mai noi cuceriri ale revoluției tehnico-științifice, perfecționarea neîntreruptă a relațiilor de producție și social-politice, a formelor și metodelor de organizare socialistă a societății, a activității cultural-educative, s-au desfășurat, în mod firesc, concomitent cu accentuarea trăsăturilor noi ale claselor și categoriilor sociale, cu creșterea coeziunii moral-politice a populației României, cu întărirea unității întregului popor în jurul partidului, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Clasa muncitoare, exponent al intereselor fundamentale ale întregului popor, a devenit o clasă omogenă, cu o înaltă conștiință socialistă, revoluționară, accentuîndu-se rolul ei de clasă conducătoare în societatea socialistă românească. A crescut rolul țărănimii, al intelectualității, care au dobîndit trăsături noi, de tip socialist, corespunzător etapei de dezvoltare pe care o parcurge țara noastră. Ca întruchipare a relațiilor tot mai strînse între toate categoriile sociale, dintre organizațiile politice, educative, culturale, a gradului înalt de coeziune a întregului popor român, s-a constituit Frontul Democrației și Unității Socialiste, cea mai largă organizație de masă cu rol multiplu în înfăptuirea politicii interne și externe a partidului și statului nostru. Pentru participarea tuturor oamenilor muncii la conducerea unităților economico-sociale, a întregii societăți, a fost realizat un cadru organizatoric larg democratic, unic în felul său, prin constituirea, la nivel național, a Consiliului Național al Oamenilor Muncii și a Consiliului Național al Agriculturii, iar în unitățile economice și sociale s-au înființat consiliile oamenilor muncii, acestea îndeplinind rolul de organe de conducere colectivă ; au fost instituționalizate adunările generale ale oamenilor muncii — forumuri supreme de conducere ale unităților — investite cu dreptul de a dezbate și a lua hotăriri în toate problemele esențiale ale organizării și conducerii acestora.

În preajma deschiderii lucrărilor celui de-al XIII-lea forum al comuniștilor, poporul român se prezintă cu victorii istorice în toate domeniile de activitate. Dintr-o țară agrară slab dezvoltată, România s-a transformat într-un stat industrial-agrar cu o industrie puternică, modernă, cu o agricultură socialistă în plin

Mircea Mușat

Continuare în pag. a 7-a

Tot într-un noiembrie de aur

În urmă cu un deceniu, tot într-un noiembrie de aur, din pridvorul căruia scrutam un mîine al marilor împliniri, Congresul al XI-lea al P.C.R. a adoptat **Programul de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism** — carta fundamentală, ideologică, teoretică și politică a partidului, în care sînt înscrise, într-o amplă perspectivă istorică, strategia generală și orientările tactice ale marii opere de edificare socială pe pămîntul patriei noastre.

Elaborat sub îndrumarea nemijlocită și cu contribuția esențială a secretarului general al partidului, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, Programul P.C.R. a devenit — prin rigoarea dimensionării obiectivelor politico-economice și social-culturale de atins, prin forța catalizatoare a idealului revoluționar pe care îl nutrește — programul de acțiune al întregului popor român.

Timpul care a trecut de la adoptarea sa i-a validat prevederile imediate și a început să i le confirme cu vigoare pe cele de perspectivă, ceea ce asigură acestui document programatic de importanță cardinală caracterul de autentică prognoză științifică a devenirii noastre socialiste.

Gîndit de la bun început ca o operă ideologică, teoretică și politică **deschisă** — „Nu trebuie să uităm nici un moment că Programul nu dă și nu poate da decît orientarea științifică generală ; concluziile și prevederile sale nu sînt dogme date o dată pentru totdeauna", sublinia tovarășul **Nicolae Ceaușescu** — carta fundamentală a partidului a fost permanent îmbogățită cu teze noi, formulate la Congresul al XII-lea și la conferințele naționale din 1977 și 1982, la unele plenare ale C.C. al P.C.R.

Consecventa traducere în viață a prevederilor Programului, care și-au găsit expresia concretă în ultimele două planuri cincinale și în alte documente de partid și de stat, este dovada cea mai grăitoare a indestructibilei unități dintre litera și spiritul său și practica politică.

Acum, în preajma Congresului al XIII-lea al P.C.R., de cînd întreaga noastră națiune a luat act de proiectul mobilizatoarelor Directive pentru viitorul cincinal și de orientările de perspectivă pînă în anul 2000, aniversarea unui deceniu de la adoptarea Programului P.C.R. dobîndește o și mai mare strălucire, deoarece — pe de o parte — mărețele ctitorii înălțate pe magistrala cincinalului în curs sînt adevărate cariatide ale unor noi înfăptuiri socialiste, iar pe de altă parte, pentru că prefigurarea atît de limpede a împunătorului relief economico-social și cultural al României anilor 1990—2000 atestă încă o dată vocația prospectivă a partidului nostru, a eminentului său conducător, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Promontoriul, de la altitudinea căruia întreaga noastră națiune își asumă în chip lucid viitorul, are închisă în roca lui o istorie milenară. Cota sa cea mai înaltă a fost să se numească **„Epoca Nicolae Ceaușescu"**. Nenumărate sînt izbînzile acestui timp cu nume de erou, dar — indiscutabil — creația sa cu anvergură fără egal este Programul Partidului Comunist Român.

Întregul partid, întregul nostru popor se pătrund astăzi și mai adînc de suflul mereu generator de energii ale acestui document programatic, mai ales că apropiatul forum politic al țării va adopta — așa cum arăta tovarășul **Nicolae Ceaușescu** la Conferința Organizației de partid a municipiului București — **„hotărîri care dau o perspectivă luminoasă înfăptuirii Programului partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare spre comunism a patriei noastre"**.

Mircea Ichim

Voința Patriei

Spre timpul care vine de privim
Vedem ce-a fost, cum este însăși țara
Și-un orizont mai însorit ne știm
Printr-un partid asemuit cu vara.

Același drum e-al devenirii semn
Partid și țara-n caldă-ngemănare
Clădind destine-n fericire, demn
În comunista neamului lucrare.

Un adevăr de împliniri am scris
Cu Omul ce cu patria e una
Care-n istorii rostul ne-a decis
Dintr-un Congres ce luminează-ntr-una,

Anticipînd această cale dreaptă
Cu România-n suflet și în gînd
El cucerește pururi, nu așteaptă,
Prin pulsul Patriei, anticipînd.

Desfășurarea sigură-a mișcării
Congresul treisprezece e avînt
Și definînd un timp de slavă țării
Prin Ceaușescu-i trainic legămînt

Vedem aievea comunista vrere
Pe cel ce e chezaș în tricolor
Cel ce dă viața fericitei ere
Și se-oglindește simplu, prin popor.

E Ceaușescu arhitectul care
Înseamnă-n rostul Patriei progres
Erou și ctitor fără-asemănare
Îl vrea din inimi neamul reales.

Pavel Pereș

Sărbătoarea

Aceasta-i țara : ca un Făt Frumos !...
Din lacrimă, din frunză, din cuvînt...
Din luptele cu timpul s-a întors
Să-și rostuiască toate cîte sînt.

Eu m-am născut din geniul ei solar
Îi torn beton, oțel la temelie
Din zborul ei istoric milenar
Ce-a înstelat lumina-n veșnicie.

Fantastici prunci parcă mă duc de mînă,
Pe magistrală sînt cărunți părinții,
Din loc în loc răsare o uzină
Și trec cu ele pe sub columna minții.

Luminile horesc a sărbătoare
Peste orașele zidite peste noapte...
Și parcă simți că nimeni nu mai moare
Că lumea veșnicia și-o împarte.

Și un bărbat ales, peste istorii
Într-un destin de epocă fierbinte
În fruntea țării, aducător de glorii
Ne-a fost și călăuză și părinte.

În crezul comuniștilor din România
De pace, libertate și progres ;
Pe magistrala unde se-naltă glia
Am tot urcat congres după congres.

Nicolae Sinești

E patria în pragul mărețului Congres

Ne-ntîmpină în toamnă rotunda împlinire
Împodobind în lume a Păcii puritate
Zăpezile luminii cînd auresc ogorul
În vatra oamenilor cresc hoide-mbelșugate

E ceasul nalt al Țării, al marilor victorii
Al faptelor înscrise prezentului din noi
Sub tricolor Partidul azi poartă-n libertate
Spre Era comunistă pe bravii săi Eroi

E Patria în pragul mărețului Congres
Prefigurînd prin muncă temeinic viitorul
Purtînd făclia vieții în lume pretutindeni
Poporu-și realege cu drag Conducătorul !

Ion Popa Argeșanu

Magistrale către 2000

Ca scriitor mi-am pus în mod firesc întrebarea, la lectura proiectului de **Directive ale Congresului al XIII-lea al partidului**, care este sentimentul dominant între multele pe care le degajă acest document de o importanță deosebită în viața poporului nostru. Răspunsul nu e greu de găsit dacă ne gîndim la raporturile pe care ni le propune cu Timpul acest program grandios, cutezător de lucru. Sensurile adînci, subtextuale, de ordin simbolic și filosofic, aici trebuie, după părerea noastră, căutate. Căci timpul nu este unul abstract, ci concret, uluitor de concret, de presant, de cotropitor, este tocmai timpul pe care îl trăim aici, la răscruci de milenii.

Au mai rămas deci doar 15 ani pînă la sfîrșitul acestui mileniu care ne-a scos din noaptea Evului Mediu și ne-a redat luminii și științei, aducîndu-ne din ce în ce mai grăbit, mai trepidant unde ne aflăm azi, cu toate bucuriile, și neliniștile, și năzuințele noastre.

Ca oameni, ca părți sensibile constitutive din ansamblul umanității, este necesar totdeauna să gîndim întregul din care facem parte și să deducem de aici binele, frumosul, adevărul, să ne raportăm la ele cu întreaga noastră ființă. Este cu atît mai vibrant la tine ca om, cu cît poți recunoaște un consens colectiv apropiat care te învăluie, te cheamă, îți propune un model de umanitate pe care îl simți al tău și al tuturor și ale cărui contururi le poți întrezări la orizont, înlănțuindu-se tot mai clar din tiparele unei realități dinamice din care faci parte. Este tocmai ce ne propun **Directivele Congresului al XIII-lea** al partidului nostru în perspectiva anului 2000. Cifră cu rezonanțe colosale. Cifră răsunînd între haosul cosmic din care am ieșit prin miliarde de ani și cosmicitatea umană către care năzuim, în sensul grec al cuvîntului, ca limpezire și armonizare, și umanizare deplină a spațiului în care viețuim. Că aceștia sînt termenii în care se pun problemele celor 15 ani care ne-au mai rămas pînă la sfîrșitul marelui și teribilului mileniu al umanității nu e greu de dedus din amploarea pe care a luat-o în ultimul timp cursa înarmărilor, din crizele și neliniștile, și angoasele care ne bîntuie, din tot mai acutele amenințări ale pulverizării atomice.

Dar sub crusta acestor grozăvii planetare care ne privesc pe toți ca oameni, nu e greu de întrevăzut fiorul unei primăveri care poate veni, care stă-n puterea noastră, își pipăie făgașe, își arată semnele. Căci iată, tot mai multe popoare își caută în sine un model de umanitate conform cu tradițiile, cu posibilitățile și cu resursele lor ; își planifică viitorul, fără să amenințe pe nimeni și fără să aducă prejudicii cuiva, ci dimpotrivă, propunîndu-și în mod deliberat să sporească zestrea de știință și de conștiință a umanității.

Cu un asemenea program de muncă pașnică, închinată binelui unui întreg popor și conform cu năzuințele fundamentale ale umanității, partidul nostru ne-a obișnuit de multă vreme. Dar parcă niciodată el nu a fost atît de puternic conturat pe dimensiunile mileniului în care trăim, ca în aceste Directive ale Congresului al XIII-lea. Este meritul secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de-a fi conturat, pe baza unei vaste experiențe și decantări de probleme, dimensiunile monumentale ale acestui program de lucru pentru un întreg popor. Într-un limbaj simplu, pe înțelesul tuturor, punctat din loc în loc cu cifre și procente estimative, putem recunoaște ușor oamenii în mijlocul cărora trăim și faptele lor, voința lor de mai bine, inventivitatea, inteligența și perseverența lor. Preocupările noastre de zi cu zi pentru o viață mai bună sînt coordonate între ele cu obiectivele majore ale unei existențe plenare a tuturor. E un exemplu de modelare care nu se poate să nu aibă răsunete adînci în conștiințe. Bineînțeles, cu condiția ca acestea să fie deschise, eliberate de închistări și prejudecăți. Munca pașnică prin ea însăși se opune războiului și violenței și le exclude moral din rîndul faptelor vieții. Popoarele pot face aceasta, conturîndu-și mai precis viitorul, luptînd pentru el, angajîndu-se cu toate forțele lor pe drumurile mari, deschise ale constructivității umane.

Directivele Congresului al XIII-lea sînt în acest sens o mărturie și o invitație dintre cele mai grăitoare la pașnicitate și lumină. Ele propun un model de umanitate către care năzuim, model izvorînd din tiparele realităților noastre, bazat pe forțele, și sacrificiile, și posibilitățile noastre și cu fața deschisă către luminile tuturor.

Acestea sînt adevărate magistrale pe care vrem să înaintăm ferm, echilibrat, atenți, încrezători în noi înșine, dar și cu un sentiment acut al timpului uman universal, acum cînd ne apropiem tot mai mult de marile, răscolitoarele răspîntii ale anului 2000.

Dumitru Bălăeț

„Căutîndu-ne istoria la noi acasă"

Potrivit unei definiții a muncii noastre, evocată frecvent, sîntem istorici ai clipei prezente. Reamintind-o, cred că, dincolo de metaforă, ea conține un adevăr incontestabil, care devine și mai frumos, și mai impresionant, și mai durabil atunci cînd clipele prezentului au calitatea și efervescența celor pe care le trăim acum, aici, pe acest pămînt numit România, în zilele premergătoare Congresului.

Trăindu-le și avînd datoria de conștiință profesională și morală de a le consemna, o facem integrîndu-le firesc multilateralei activități a partidului nostru comunist, subliniindu-i implicit, între numeroasele direcții în care acționează în chip transformator și profund înnoitor, contribuția istorică la cunoașterea totală și promovarea istoriei noastre. Din atare perspectivă, începînd cu Congresul al IX-lea, istoria românească a fost luminată dintr-un unghi nu doar drept ci și adevărat ; în fiecare moment de seamă din viața partidului și a țării, prin îndrăzneala gestului secretarului general al partidului, prin forța și capacitatea sa de abordare s-a evidențiat cu claritate bogăția autentică și reală a istoriei noastre. Și, totodată, în mod indeniabil, istoria a fost situată la baza întregii activități ideologice de educație patriotică, socialistă a poporului : „Partidul Comunist Român își trage seva și vitalitatea din glorioasa istorie de milenii a poporului nostru, din toate evenimentele și luptele desfășurate de-a lungul vremurilor ; el își afirmă hotărîrea de a asigura, în noile condiții istorice, dezvoltarea continuă, pe o nouă treaptă, a civilizației și vieții întregului nostru popor, de a-i făuri un viitor demn și liber, viitorul comunist". Este, mai sus, formulată ideea care ghidează vastul proces de construcție socialistă, ce are în centrul său partidul nostru comunist, și care, deopotrivă, dezvăluie substanța rădăcinilor sale, a umanismului și clarviziunii cu care el, partidul, concepe și conduce acest proces istoric. Este un proces complex, în care contribuția tovarășului

Dumitru Constantin

Continuare în pag. a 7-a

ÎN ÎNTÎMPINAREA CONGRESULUI AL XIII-LEA AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

Colocviul şi Festivalul naţional de poezie

SCRIITORII ŞI SPIRITUL REVOLUŢIONAR

Telegramă

Tovarăşului NICOLAE CEAUŞESCU,

secretar general al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România

MULT STIMATE ŞI IUBITE TOVARĂŞE NICOLAE CEAUŞESCU,

Participanţii la Colocviul şi Festivalul naţional de poezie „Scriitorii şi spiritul revoluţionar", organizate la Timişoara in zilele de 12—14 noiembrie 1984, in intimpinarea măreţului eveniment care este Congresul al XIII-lea al Partidului Comunist Român — eveniment ce se va inscrie cu litere de aur in eroica biografie a poporului român, animaţi, asemeni intregului popor, de luminoasele idealuri ale prezentului, de devotament fără marigini faţă de politica patriotică, umanistă, revoluţionară a partidului, vă exprimăm profunda admiraţie şi recunoştinţă pentru activitatea clarvăzătoare şi neobosită pe care Dumneavoastră, cel mai de seamă fiu al poporului nostru, personalitate eminentă a lumii contemporane, o desfăşuraţi cu atita strălucire in slujba propăşirii patriei noastre socialiste, a luptei pentru progres şi pace in lume, reprezentind pentru scriitorii români un inalt exemplu de eroism, de dăruire patriotică şi revoluţionară.

Ca scriitori, sintem adinc conştienţi şi mindri de faptul că, exprimindu-ne adeziunea pentru realegerea Dumneavoastră in inalta funcţie de secretar general al Partidului, ne exprimăm nemărginita gratitudine faţă de intreaga activitate revoluţionară consacrată de Dumneavoastră, de mai bine de cinci decenii, prosperităţii naţiunii noastre. Sintem mindri că in anii ce s-au scurs de la Congresul al IX-lea al partidului, care a inaugurat o epocă nouă, de profunde transformări revoluţionare in viaţa partidului şi ţării, scriitorii români s-au bucurat de grija fierbinte, de clarvăzătoarea şi generoasa Dumneavoastră indrumare. Din adincul aceleiaşi simţiri şi alături de intregul nostru popor, scriitorii români, care dau cea mai inaltă apreciere uriaşei Dumneavoastră contribuţii de imprimare, in toate domeniile, a spiritului revoluţionar, profund innoitor, care a catalizat forţele creatoare ale naţiunii, care a condus la apariţia unor opere importante ale scrisului şi culturii româneşti contemporane, spirit revoluţionar care caracterizează „Epoca Nicolae Ceauşescu", vă aduc cu acest prilej cei mai fierbinte omagiu, mult iubite şi stimate tovarăşe Nicolae Ceauşescu, pentru modul magistral in care acţionaţi in vederea elaborării şi infăptuirii politicii partidului pentru continua propăşire a ţării noastre.

Indemnurile şi sfaturile Dumneavoastră, mult iubite tovarăşe secretar general, de a ne indrepta către pilda vie a creaţiei populare, şi-au găsit o profundă rezonanţă in conştiinţele noastre, in scrisul nostru, considerind o datorie de onoare pentru toţi cei ce avem misiunea de a fi cronicarii şi interpreţii lucizi şi activi ai istoriei naţionale, de a fi, prin operele noastre, purtători ai spiritului revoluţionar, de a sluji, prin scrisul nostru angajat, marile comandamente politice, economice şi social-culturale ale timpului nostru socialist, aşa cum, cu claritate şi inţelepciune, aţi subliniat in atitea prilejuri, prin prezenţa Dumneavoastră, prin care aţi onorat marile reuniuni şi evenimente ale vieţii noastre spirituale, prin ideile de anvergură politică şi culturală cuprinse in Expunerea prezentată la deschiderea anului universitar de la Timişoara.

Profund convinşi de justeţea şi realismul indemnurilor Dumneavoastră, vă asigurăm şi cu acest prilej, mult iubite şi stimate tovarăşe Nicolae Ceauşescu, că, aşa cum a reieşit din intreaga desfăşurare a Colocviului şi Festivalului naţional de poezie de la Timişoara, scriitorii din ţara noastră — români, maghiari, germani, sirbi şi de alte naţionalităţi — vor urma neabătut politica partidului, ferm hotăriţi să-şi aducă intreaga contribuţie la indeplinirea hotăririlor ce vor fi adoptate de marele forum al comuniştilor, cel de al XIII-lea Congres al partidului, să-şi pună munca, talentul, intreaga responsabilitate in slujba implinirilor inaltelor idealuri ale poporului român.

Puternic insufleţiţi de măreţele perspective ce le prefigurează documentele Congresului al XIII-lea al partidului, de măreţele obiective ale dezvoltării economico-sociale ale României in cincinalul 1986—1990 şi pină in anul 2000, de exemplul strălucit, de indemnurile, orientările şi indicaţiile Dumneavoastră, cel mai iubit dintre fiii poporului nostru, scriitorii participanţi la lucrările Colocviului şi Festivalului naţional de poezie „Scriitorii şi spiritul revoluţionar", toţi scriitorii şi oamenii de cultură din patria noastră, susţin din toată inima realegerea Dumneavoastră, mare revoluţionar al epocii contemporane, in inalta funcţie de secretar general al Partidului Comunist Român, ca supremă garanţie a inălţării pe cele mai inalte culmi a culturii noastre socialiste, a vieţii materiale şi spirituale a poporului. Ei se angajează solemn să acţioneze cu intregul lor talent, cu intreaga lor pricepere şi energie, pentru realizarea, in spiritul patriotismului revoluţionar, a operelor pe care — prin cuvintul Dumneavoastră inaripat — timpul României socialiste, epoca noastră le cer.

Vă asigurăm, mult iubite şi stimate tovarăşe secretar general, că toată fiinţa şi conştiinţa noastră nu cunosc o mai nobilă chemare decit aceea de a infăptui idealurile inalte, revoluţionare, ale iubirii de patrie, de partid, ale slujirii minunatului nostru popor.

PARTICIPANŢII LA COLOCVIUL ŞI FESTIVALUL NAŢIONAL DE POEZIE

Constantin Niţescu : „Omagiu"

Naţional şi universal

Suntem aici la Timişoara veniţi o parte bună din cei care nu ne jucăm cu cuvintele şi nu ne putem juca faţă de acest grai românesc in care s-au jertfit atitea minţi luminate de-a lungul veacurilor.

Lasă morţii să-şi ingroape morţii lor, aşa incepe **Fenomenologia spiritului.** Sunt cauze morţile din care trebuie să ieşim.

Stim in secolul nostru de la Hegel incoace care este tendinţa spiritului care este faptul de răscruce al spiritului al abstractului spiritual aparţinind deja se intrupa, de-a deveni istorie, de-a deveni viaţă istorică aşa cum se lupta Luceafărul lui Eminescu de a se intrupa ca fiinţă istorică de **a deveni iubire, căci spiritul este iubire.**

Intrupărea spiritului in istorie corespunde cu apariţia limbilor scrise a naţiunilor. Numai prin intrupare spiritul devine realitate istorică iar intrupărea intîmplindu-se in limba unei naţiuni spiritul este universal in măsura in care este naţional.

Naţionalul este cel care dă spiritului prin intrupare marca universalului.

Am să reiau pe scurt gîndul altui filosof contemporan de astă dată dintr-o scriere postumă apărută anul trecut **Heimat un Sprache** datorată lui Heidegger. El spune aşa : Limba nu există. Da, nu există limbă, oamenii nu au o limbă a lor comună stăm muţi unul lîngă celălalt căci limbă de inţelegere intre toţi oamenii nu există şi asta nu ca un neajuns, ci ca o implinire. Există numai limba mamei şi a părinţilor şi-a strămoşilor, limba cintecului de leagăn şi a bocetului, limba Mioriţei şi a colindelor. Există limba română. Ceea ce am spus in taină şi-n lacrimi, asupra acestor munţi şi coline asupra jertfelor acestei semenţii. Există cele de taină ale părinţilor cele ale acasălui ale lui Heim-Heimat, cele ale Patriei.

Tot aşa Patria nu există decît ca acea spusă, intrupată in graiul tainic al unei naţiuni. In aşa fel limba nu este una şi Patria altceva ci Limba este ca naţiune numai şi ca atare ca Patria. **Sprache als Heimat** nu Sprache und Heimat îşi incheie filosoful textul său.

Am folosit cuvintul a două nume de filosofi asupra cărora s-a pronunţat istoria de **favorabil** ca să revenim asupra celor de acasă.

Să nu credem că putem fi universali altfel decît fiind ai Patriei decît ştiindu-ne intrupaţi ca Logos in misiunea istorică pe care cum spune Bălcescu o avem noi românii de implinit in istorie.

Căci inseamnă a gîndi revoluţionar ca spirit adică a fi in spirit cu adevărat făcător de bine pentru omenire valorificindu-l acolo unde el odihneşte in fiinţa naţiunii a fiecărei naţiuni şi mai departe a fiecărei persoane care se luptă să achiziţioneze — exact aşa spune un mare gînditor — să achiziţioneze spiritul.

Ceea ce facem noi să-mi ingădui să spun ceea ce face un poet astăzi in România datorită unei drepte inţelegeri a spiritului este să facă plauzibil acest spirit al binelui şi adevărului spiritul iubirii de oameni al jertfei de sine intrupat intr-un anume fel in istoria poporului român.

Valorificăm istoria poporului nostru in scrisul cărţilor noastre pentru că este expresia spiritului intrupat in istorie care in acest şi numai in acest fel este universal. Cum am văzut şi lucrat noi românii acest dorit ca el să fie universal tocmai fiind al nostru. In celebra sa carte asupra Istoriei lui Mihai Vodă Viteazul, Bălcescu fixează cele două braţe lucrătoare ale spiritului in naţiune ca legea dreptăţii şi legea jertfirei, a iubirii şi fraţiei ; dreptate aşadar şi fraţie.

Dar acestea sunt isvorite din memoria acestui neam care a lucrat spiritul in istorie spre binele oamenilor pentru că spiritul este revoluţionar totdeauna ca impuls, avint din a face mai mult bine oamenilor, nu mai puţin, ştiind că făcind mai puţin bine nu este revoluţionar, că se apropie de rău.

Aceste două borne de lucrare a spiritului in istoria noastră sunt exprimate la nivelul scrisului românesc in dimensiunea spirituală a capodoperelor in jurul celor doi piloni existenţiali ai naţiunii române care sint Meşterul şi Păstorul, exemplar intrupaţi in celebrele balade „Meşterul Manole" şi „Mioriţa".

Cum arată acest spirit românesc treaz, activ, făcind binele, vedem din aceste două modele care corespund Dreptăţii — Meşterul şi Fraţiei — Păstorul, teoretizate de revoluţionarul român Bălcescu.

Omul acestui spaţiu românesc lucrează binele ca meşter ce ridică natura la o nouă treaptă de existenţă a ei, cea mijlocită de casă şi de sanctuar intru transfigurarea cosmosului şi intensificarea sa morală — omul dreptăţii aşadar, care, spunea Bălcescu „aruncă omenirea pe calea nemărginită a unei dezvoltări reputate", şi omul fraţiei — păstorul care se jertfeşte din iubire in urma lucrării, pentru că se jertfeşte cind munţii şi turmele îi apartin, in urma jertfei albe a lucrării aşadar, păşeşte in jertfe din iubire totală pentru statornicirea infrăţirii intre oameni, dizolvind ura, asimilind prin iubirea faţă de vrăjmaşi răul din lume in spiritul Logosului intrupat in istorie.

Că ceea ce spun corespunde unui model adinc inrădăcinat in fiinţa neamului nostru este răspunsul lui Horea pe roata istoriei de acum două veacuri. După ce lucrează dreptatea se infrăţeşte cu cosmosul ca păstorul, rugindu-se pentru cei ce-l vor zdrobi şi vinde, ca răul să nu proliferează, adeverind **Rugăciunea unui dac** a lui Mihai Eminescu :

„Iar celui ce cu pietre mă va izbi in faţă
Indură-te stăpine şi-i dă pe veci viaţă".

Suntem meşteri şi păstori, construim şi adunăm intru fraţie in acest veac, in aceşti ani, in această ţară care inţelege că spiritul există numai ca intrupare, i se dă şansa de a fi intrupare şi intrupindu-se in naţiune, care este singura lui universalitate. Se cuvine să rămînem in limitele ce ni le impune scrisul nostru ca oameni ai Logosului — spirit devenit Istorie.

„A trăi şi a muri pentru naţiune, a nu te indura a pune jos obiceiurile bune bătrine ale ţării" — spune Eminescu.

Ioan Alexandru

Dialogul cu viaţa

Colocviul şi Festivalul naţional de poezie „Scriitorii şi spiritul revoluţionar" se inscrie ca un eveniment de cea mai mare importanţă in efervescenţa vieţii social-economice şi cultural-artistice care pulsează in municipiul Timişoara şi judeţul Timiş. Impreună cu celelalte manifestări „Scriitorii şi pacea" şi „Scriitorii şi patria" din anii anteriori, ca şi alte acţiuni ce s-au desfăşurat tot in cursul acestui an, bogat in sărbători de rezonanţă, acţiunea complexă din aceste zile poartă insemnele nu numai ale tradiţionalei ospitalităţi, ci şi aspiraţiile unei spiritualităţi tinere, viguroase, innobilate de virtuţile socialismului. Este neindoios faptul că activităţile din cadrul actualului colocviu şi festival vor fi profund marcate in aceste zile de atmosfera politică revoluţionară, patriotică, declanşată de eforturile intregului nostru popor de a intimpina Congresul al XIII-lea cu noi şi insemnate realizări.

Colocviul şi Festivalul de poezie „Scriitorii şi spiritul revoluţionar" se implică organic in acţiunile ce sint organizate in cadrul Festivalului naţional „Cintarea României" răspunzind cerinţelor formulate de politica partidului, ca intreg frontul ideologic, toată activitatea cultural-artistică să fie conceputa şi desfăşurată pentru formarea omului nou, cu o inaltă conştiinţă patriotică şi revoluţionară, participant activ la construirea socialismului şi comunismului pe pămintul României.

Intreaga noastră activitate s-a desfăşurat sub egida marilor sărbătoriri din istoria poporului nostru : 65 de ani de la făurirea statului naţional unitar român, 125 de ani de la Unirea Principatelor, 40 de ani de la victoria Revoluţiei de eliberare socială şi naţională, antifascistă şi antiimperialistă, implinirea a 200 de ani de la marea răscoală populară a lui Horea, Cloşca şi Crişan. Astfel, in intreprinderi, instituţii, in cadrul aşezămintelor de cultură, in organizarea noastră cu sprijinul consiliilor locale de educaţie politică şi cultură socialistă s-au desfăşurat numeroase acţiuni, care au valorificat realizările celor două manifestări ce au avut loc in judeţul nostru, „Scriitorii şi pacea" şi „Scriitorii şi patria".

Complexul de acţiuni ce a avut loc atunci, intilnirile cu mase largi de oameni ai muncii, pătrunderea intensă in rindul elevilor, studenţilor, ţăranilor cooperatori ai literaturii, ca fenomen puternic implimentat in viaţa noastră, a avut un mare răsunet in judeţ. De asemenea manifestările ne-au oferit prilejul nu numai de a lua legătura directă cu scriitorii ţării şi opera lor, dar **ne-a făcut** să inţelegem că literatura actuală abordează o problematică majoră, căutind să răspundă cerinţei formulate de secretarul general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, care spunea : „Literatura şi arta trebuie să fie un instrument de perfecţionare continuă a societăţii, a omului — de afirmare a dreptăţii şi echităţii sociale, a modului de muncă şi viaţă socialistă şi comunistă". **Beneficiari** ai celor două manifestări naţionale, care au impulsionat fără indoială şi activitatea Asociaţiei scriitorilor din judeţul nostru, contactul cu literatura valoroasă şi creatorii ei a insemnat un sprijin preţios la declanşarea a numeroase acţiuni politico-educative.

Dincolo de rezultatul **material şi spiritual** al acestor acţiuni cu caracter profund educativ, patriotic, militant, revoluţionar, a fost promovată cu succes ideea programatic urmărită a dialogului, colaborării efective a creatorilor cu oamenii muncii la locurile unde-şi desfăşoară activitatea, in ambianţa specifică a fiecărui loc de muncă.

Şi nu in ultimul rind, operele participanţilor ne-au ajutat la tipărirea unor prelegeri, au fost găzduite cu mai multă generozitate de revista „Orizont", de alte publicaţii care apar in judeţul nostru.

Au devenit mai numeroase festivalurile locale ale poeziei, recitalurile, concursurile şi schimburile de experienţă cu problematică literară. De asemenea, a fost stimulată activitatea cenaclurilor, promovarea şi afirmarea unor noi şi reale talente din rindul tuturor categoriilor de oameni ai muncii, s-a imbunătăţit expresia verbală a numeroaselor formaţii artistice de amatori participante la Festivalul naţional „Cintarea României".

Imi exprim convingerea că şi reuniunea din aceste zile va contribui la transpunerea in viaţă a generosului indemn al tovarăşului Nicolae Ceauşescu : „Literatura şi arta, atingind o inaltă ţinută umanistă, bogată in idei şi sentimente nobile, inspirate din viaţa şi munca poporului, din idealurile socialismului şi comunismului, realizat in stiluri şi maniere de creaţie variate, vor imbogăţi patrimoniul culturii noastre socialiste şi universale contribuind astfel la continua inflorire şi modelare a vieţii spirituale a poporului nostru".

Alexandrina Cornean

preşedinta Comitetului judeţean Timiş pentru cultură şi educaţie socialistă

Viorel Mărginean : „După serbare"

Esenţa şi existenţa poeziei

Cred că tema acestui colocviu pune in discuţie condiţia scriitorului in societatea noastră socialistă, rolul creatorului de literatură şi a operei literare in viaţa politică şi socială a ţării, şi se poate rezuma la intrebarea : ce este valoarea şi non-valoarea in literatură.

Această intrebare mă frămintă, deci voi incerca, pe scurt, să prezint aici măcar o parte din răspunsurile posibile şi sincer izvorite din frămintările mele.

Activitatea socială şi creaţia artistică sint două domenii de activitate absolut diferite. Crearea valorilor literare cuprinde-n sine, luind in considerare determinările sale complicate, anumite componente care doar parţial o plasează inspre o condiţionare pur socială, inspre o funcţionalitate practică şi utilitară. Pe de altă parte activitatea politică sau socială, prin definiţie sint concret şi practic funcţionale. Şi totuşi aceste domenii sint foarte strins legate şi nu pot fi separate unul de celălalt. Căci, dacă vom incerca să le separăm, asta ar insemna să aducem actul de creaţie sub semnul nimicului, sub semnul vidului, fapt care duce la separarea literaturii de viaţă, deci implicit (pentru că, aşa cum a afirmat odată un bărbat inţelept, literatura este o creaţie a geniului uman indreptată inspre perceperea constantei antropologice proprii numai şi numai omului) ar duce la separarea vieţii de viaţa — şi o astfel de artă pentru artă nici nu există de fapt. Dacă insă vom incerca să afirmăm că aceste două domenii de activitate formează un singur tot, asta ar insemna că incercăm să subordonăm arta cerinţelor imediate, social-politice a momentului, care sint de fapt provizorii, chiar şi atunci cind sint istoric justificate. Deci asta ar insemna să lezam opera de artă de valoarea ei atemporară, să-i negăm chiar existenţa. Aceste două domenii de activitate pot fi insă coordonate armonic numai atunci cind ambele vor avea aceeaşi esenţă morală. Iar această esenţă morală pentru scriitorul acestei ţări este una singură, — armonia intre oameni, adică morala comunistă. Şi acest adevăr posibil este, după modesta-mi opinie, esenţa spiritului revoluţionar cu care trebuie să fie pătrunsă o operă literară valoroasă.

Şi pentru că scriu in primul rind poezie, răspunsurile mele la intrebările generate de tema acestui colocviu ar fi :

Prin specificul său poezia este şi trebuie să fie subiectivă. Abia atunci cind este pur subiectivă dobindeşte valoarea unei anumite cunoaşteri obiective despre adevăr — căci de unde ar extrage poetul acel adevăr, dacă nu din izvoarele subiectivităţii sale, din subconştientul său suprasaturat şi dinamic ? Şi dacă conştiinţa este inchistată de neputinţa circulaţiei libere a luminii dintre ea insăşi şi subconştient, dacă este redusă la judecată, raţiune, o astfel de conştiinţă amputată şi subdezvoltată se va pipernici in arbitrar pentru că atunci din subconştient inspre conştiinţă circulaţia este interzisă şi nu este posibilă eruperea acelei siguranţe, acelei certitudini, acelui sentiment instinctiv al necesităţii şi coincidenţei in acelaşi timp. In ceea ce priveşte comunicabilitatea poeziei o poezie autentică nu poate fi ineficace, nu poate să nu albă un efect moral (care nu trebuie să fie de fiecare dată direct), iar acest efect este in fond intotdeauna favorabil şi in ciuda faptului că se manifestă doar sub forma unui efect final. Ea devine o boare curată şi innobilatoare a conştiinţei, născută in subconştient, o boare reavănă care alungă norii şi insenineaza viaţa. Trebuie să fii doar de partea ei, să-i aperi esenţa şi existenţa. Pe de altă parte insă aş cita cuvintele lui Pablo Neruda : „Acuzarea şi apărarea poeziei nu este de competenţa poetului. Nu există poet care să poată administra poezia. Pe duşmanii poeziei nu trebuie să-i cauţi printre cei care slujesc poezia, ci in insuficienţa armoniei care există in poet. O singurătate de netrecut nu există. Toate drumurile duc către un singur ţel : să mărturisim celorlalţi ceea ce sintem". Pentru că, zic eu, niciodată omul n-a simţit intr-o măsură atit de mare nevoia de poezie (drept forţă stimulatoare) ca in zilele noastre, pentru că niciodată această nevoie n-a fost atit de evidentă ca azi.

Şi pentru că sint un scriitor slovac, adică un scriitor care aparţine unei mici naţionalităţi din patria noastră aş mai adăuga niste răspunsuri posibile generate de tema acestui colocviu, referitoare la situaţia specifică a scriitorului unei mici naţionalităţi.

In literatura română pe secularul arbore al literaturii române cresc o seamă de mlădiţe care sint literaturile naţionalităţilor de pe teritorul patriei noastre. Cred eu, că datoria mea şi a fiecărui scriitor care scrie in limba unei naţionalităţi cu drepturi egale cu confraţii săi români, este strădania de a promova valorile acestor ramuri de pe acest arbore secular in limba română, căci nu este posibil să se vorbească despre literatura României socialiste fără ca să amintim şi valorile (care există) create de scriitorii naţionalităţilor. Şi pentru că noi, scriitorii naţionalităţilor, avem marea favoare să stăpinim două limbi materne, este de datoria noastră să traducem monumentele literaturii româneşti in limbile noastre. Pentru că aşa este firesc să fie, pentru că literatura României este o mare literatură şi trebuie să fie cunoscută astfel şi peste hotarele ţării noastre.

Ondrej Štefanko

In zilele de 12—14 noiembrie 1984 au avut loc, la Timişoara, sub conducerea tovarăşului **Dumitru Radu Popescu,** preşedintele Uniunii Scriitorilor, Colocviul şi Festivalul naţional de poezie „Scriitorii şi spiritul revoluţionar", organizate de Uniunea Scriitorilor din Republica Socialistă România, Comitetul de cultură şi educaţie socialistă al judeţului Timiş şi Asociaţia scriitorilor din Timişoara.

Au participat : **Dumitru Radu Popescu,** preşedintele Uniunii Scriitorilor, **Domokos Geza,** vicepreşedinte al Uniunii Scriitorilor, **Traian Iancu,** directorul Uniunii Scriitorilor, **Anghel Dumbrăveanu,** secretarul Asociaţiei scriitorilor din Timişoara, **Dan Tărchilă,** secretarul Asociaţiei scriitorilor din Braşov, **Nicolae Prelipceanu,** secretar adjunct al Asociaţiei scriitorilor din Cluj-Napoca, **Mircea Tomuş,** secretarul Asociaţiei scriitorilor din Sibiu, precum şi : **Ioan Alexandru, Lucian Alexiu, Ion Marin Almăjan,** directorul editurii „Facla", **Anavi Adam, Andi Andrieş,** directorul editurii „Junimea" din Iaşi, **Paul Anghel, Sofia Arcan, Aurel Gheorghe Ardeleanu, Ion Arieşeanu,** redactor şef al revistei „Orizont", **Gheorghe Azap, Adriana Babeţi, Coriolan Babeţi, Florica Dănescu, Maia Belciu, George Bulic, Pavel Bujidar, Teodor Bulza,** redactor şef al ziarului „Drapelul roşu" din Timişoara, **Lucian Bureriu, Laurenţiu Cerneţ, Mircea Ciobanu, Livius Ciocârlie, Vladimir Ciocov,** redactor şef al revistei „Knijevny Jivot", **Iosif Costinaş, Daniela Crăsnaru, Dan Cristea, Vasile, Dan, Alexandru Deal, Simion Dima, Valentina Dima, Gabriel Dimisianu, Octavian Doclin, Eugen Dorcescu, Lucian Emandi, Şerban Foarţă, Nicolae Dan Fruntelată,** redactor şef al revistei „Luceafărul", **Gaifalvy Zsolt, Ion Gheorghe, Dorian Grozdan, Hajdu Győző,** redactor şef al revistei „Igasz Zso", **Ilse Henn Guzun, Alexandru Indrieş, Antoaneta C. Iordache, Mircea Iorgulescu, Alexandru Jebeleanu,** redactor şef al editurii „Facla", **Ion Jurca Rovina, Endre Karoly, Eva Lendvay, Franz Liebhardt, Iosif Lupulescu, Mandics György, Ilie Măduţa, Paul Miclău, Mircea Mihăeş, Draga Mirianici, Cornel Moraru,** redactor şef al revistei „Vatra" din Tg. Mureş, **Hans Mokka, Ivo Muncian, Florin Muscalu,** secretarul Cenaclului din Focşani al Uniunii Scriitorilor, **Marian Odangiu, Emil Poenaru, Maria Pongracz, Cornel Popescu,** redactor şef al editurii „Cartea românească", **Svetomir Raicov, Horst Samson, Vasile Sălăjan,** redactor sef al revistei „Tribuna" din Cluj-Napoca, **Mircea Scarlat, Gheorghe Schwartz, Petru Sfetca, Artur Silvestri, Constantin Stănescu, Ondrej Stefanko, Petre Stoica, Titus Suciu, Mircea Şerbănescu, Valentin Taşcu, Ion Dumitru Teodorescu, Pia Teodorescu-Brânzeu, Valentin Tudor, Marcel Turcu, Aurel Turcuş, Mihai Ungheanu,** redactor şef adjunct al revistei „Luceafărul", **Cornel Ungureanu,** secretar adjunct al Asociaţiei scriitorilor din Timişoara, **Doina Uricariu.**

Scriitorii oaspeţi au fost primiţi de tovarăşul **Cornel Pacoste,** prim secretar al Comitetului judeţean Timiş al P.C.R. care a prezentat pe larg scriitorilor măreţele infăptuiri timişene din anii celei mai rodnice perioade din istoria nouă a patriei, Epoca NICOLAE CEAUŞESCU.

Lucrările Colocviului s-au desfăşurat, timp de două zile, in sala de conferinţe a complexului „Continental", fiind deschise de tovarăşul **D.R. Popescu,** preşedintele Uniunii Scriitorilor din Republica Socialistă România.

Au luat parte tovarăşul **Eugen Florescu,** secretar al Comitetului judeţean Timiş al P.C.R., care a adresat participanţilor la Colocviu salutul Comitetului judeţean de partid, tovarăşa **Alexandrina Cornean,** preşedinte al Comitetului de cultură şi educaţie socialistă al judeţului Timiş, **Anghel Dumbrăveanu,** secretarul Asociaţiei scriitorilor din Timişoara.

In cadrul dezbaterilor colocviului naţional „Scriitorii şi spiritul revoluţionar" au luat cuvintul : **Ioan Alexandru, Paul Miclău, Mircea Tomuş, Cornel Ungureanu, Hajdu Győző, Toma George Maiorescu, Domokos Geza, Ion Gheorghe, Emil Poenaru, Anghel Dumbrăveanu, Alexandrina Cornean, Cornel Moraru, Ondrej Stefanko, Paul Anghel, Gaifalvy Zsolt, Dan Tărchilă, Vasile Dan, Traian Iancu, Gheorghe Schwartz, Mihai Ungheanu,** care au infăţişat vibrante profesiuni de credinţă faţă de imperativul primordial al scrisului contemporan — spiritul revoluţionar —, exprimîndu-şi hotărirea de a sluji, cu responsabilitate şi dăruire, nobila cauză a oglindirii vieţii, a zămislirii unor opere care să contribuie decisiv la formarea omului nou. S-a subliniat inalta misiune politică şi socială ce le-a fost incredinţată scriitorilor, ca revoluţionari de profesie, de către partidul şi statul nostru in formarea şi modelarea conştiinţelor. Animaţi de dragostea fierbinte faţă de patrie şi partid, faţă de cel mai iubit fiu al poporului, secretarul general al partidului, tovarăşul **NICOLAE CEAUŞESCU,** oamenii de litere şi-au exprimat acordul total, entuziast, faţă de realegerea la cel de al XIII-lea Congres al Partidului Comunist Român a tovarăşului **NICOLAE CEAUŞESCU** in funcţia supremă de secretar general al partidului.

La incheierea lucrărilor Colocviului naţional „Scriitorii şi spiritul revoluţionar", intr-o atmosferă de puternică insufleţire şi recunoştinţă, participanţii au adoptat in unanimitate textul unei telegrame (pe care il redăm alăturat) adresate Conducerii partidului, tovarăşului **NICOLAE CEAUŞESCU,** secretarul general al partidului, preşedintele Republicii Socialiste România.

COLECTIVUL celor peste o sută de scriitori din asociaţiile din Bucureşti, Braşov, Cluj-Napoca, Craiova, Iaşi, Sibiu, Tirgu, Mureş şi Timişoara a vizitat una dintre unităţile reprezentative ale agriculturii timişene. Intreprinderea agricolă de stat Liebling, familiarizindu-se cu infăptuirile acestui harnic colectiv de oameni ai muncii. De asemenea, au fost vizitate unul dintre măreţele obiective industriale din acest judeţ, Intreprinderea pentru Utilaje de ridicat şi transport din municipiul Lugoj, precum şi Expoziţia permanentă a realizărilor economice şi culturale lugojene, amenajată in incinta Casei de cultură a municipiului.

La sediul Asociaţiei Scriitorilor din Timişoara a fost inaugurată expoziţia „40 de ani de literatură nouă".

A fost vizitată Expoziţia de istorie contemporană, de la Complexul muzeal Timişoara.

La Teatrul Naţional din Timişoara a avut loc Festivalul Naţional de poezie „Scriitorii şi spiritul revoluţionar", la care şi-au dat concursul poeţii : **Anghel Dumbrăveanu, Nicolae Dan Fruntelată, Ion Gheorghe, Toma George Maiorescu, Mircea Ciobanu, Petre Stoica, Nicolae Prelipceanu, Daniela Crăsnaru, Valentin Tudor, Florin Muscalu, Eva Lendvay, Alexandru Jebeleanu, Ondrej Štefanko, Vasile Dan, Lucian Emandi, Aurel Turcuş, Gheorghe Azap, Eugen Dorcescu, Dorian Grozdan, Slavomir Gvozdenovici, Mandics György, Doina Uricariu, Octavian Doclin, Ilie Măduţa şi Traian Iancu.** La susţinerea spectacolului au contribuit Corul Filarmonicii de Stat „Banatul" (dirijor : Diodor Nicoară), solişti ai Operei Române din Timişoara : Marilena Chirici, Margareta Nica-Popescu, balerinii Rodica Murgu şi Ilie Filip, harpista Daniela Sturzinger, in regia lui Ioan Ieremia şi scenografia Emiliei Jivanov.

MANIFESTAREA „Scriitorii şi spiritul revoluţionar", dedicată apropiatului forum al comuniştilor români — Congresul al XIII-lea al P.C.R. — s-a incheiat prin acţiunile culturale, politico-educative, desfăşurate la Institutul Agronomic din Timişoara, Intreprinderea „Electrobanat" din Timişoara, Liceul de filologie-istorie din Timişoara, Casa de cultură a sindicatelor din Lugoj, Şcoala generală din comuna Pelinţ, Liceul pedagogic din Timişoara, C.A.P. Lenauheim, Şcoala generală din comuna Becicherecul Mic (locul de naştere al poetului Dimitrie Ţichindeal), Căminul cultural din comuna Sinmartinul sirbesc (unde s-a sărbătorit aniversarea a 20 de ani de activitate a Cenaclului literar din localitate) şi la Căminul cultural din Teremia Mare.

Poeme într-un ceas de sărbătoare

Să se înalțe imnuri

Acum cînd țara-ntreagă își alege
Destinul nou și-un falnic viitor
Cinstim după străbuna și omeneasca lege
Bărbatul demn, viteaz conducător.

Să se înalțe imnuri și harpele vibreze
Incolăcind auzul, punînd pe frunți cununa
Izbînzilor, iubirii și-a conștiinței treze
Spre a dura prin El de-a pururea Comuna

Măreață epocă

Pe bolta demnei noastre deveniri
Al nouălea Congres ne-a luminat intruna
Și liberi azi în țara cu aur în priviri
În epoca măreață noi ne durăm Comuna

Ne făurim destinul al nostru, al tuturor
Adăugînd istoriei noi pagini de lumină
Purtați spre comunism de-un brav conducător
În libertate, pace și dragoste deplină.

Prin El zidirea noastră e cunoscută-n lume
Prin El lăcașul păcii numit e România ;
El, Ceaușescu, ctitor al noilor columne,
Și-al viitorului ce va să vie

Viorel Varga

Ca o inimă fierbinte

Intonăm zilnic prin faptele brațelor
Cel mai de seamă omagiu al inimilor noastre
În semn de fierbinte dragoste
Bravului Om al țării, intîiul președinte,
Acum, cînd primăveri se-adună
Ca niște nestemate
În solară cunună
Ca o cinstire solemnă,
Izvorîtă din inimile noastre.
Cuvintele sînt puține și neîncăpătoare
Pentru a exprima căldura sufletelor
Ingemănate în marea horă a patriei,
De aceea ne înălțăm inimile și brațele,
Intru slăvirea vieții, a piscurilor către care
Se îndreaptă în pace România.
Și astfel țara, ca o inimă incandescentă,
Deschisă spre viitor cu adîncă iubire
Vine să-și omagieze cîrmaciul,
Arhitect al României moderne !

Poem de cinstire

O țară întreagă se orînduiește acum
În solemn anotimp
Pentru o îmbrățișare caldă,
Venită din adîncimea istoriei,
Ca un omagiu suprem, ca o adîncă iubire
Către marele fiu al patriei.
Înțeleptul ctitor, încercat și dîrz luptător,
Totdeauna prin țară, prin noi, –
Cei peste douăzeci și două de milioane
de oameni –,
Animați de iubire, de înaltă cinstire
A epocii în vesmînt tricolor
Ce sclipește în lumina viitorului
Intonînd acum și aici,
Pe această din veac românească glie
Într-un glas superba simfonie
Intru cinstirea omului ctitor
Venit din adîncul istoriei.

Horvath Dezideriu

Coloană românească

Simbolul cutezanței și-al dreptății
spre pasărea albastră-naltă prag ;
coloana românească-i sceptrul sfînt
ce o doinim prin fluierul de fag.

Coloană de gînd, de faptă și țară
se împletește-n suflet tricolor
și-n pacea lumii ne așează teferi
cu-ales destin spre anii viitori.

Și visul ei e visul României,
să-ncriem noi serbări în calendar,
în clipele ce intră în legendă
și revenind prin dorul legendar –

ca o lumină zidind cu lumină
pe vechi temelii – Patria Română.

Gheorghe Dinică

Un erou, un demn pămînt

Nu trebuie să chem cuvintele
Noi orizonturi de congres cîntînd
Mi le dă inima din seva ei
Să laud un erou și un pămînt.

România e numele țării
Ceaușescu e numele simplu
Și-mpreună pe-o vatră de doruri
Cu pace și rod timpul îl umplu.

Și eu sînt fiul mai tinerei țări
Părinții comuniști mă învață
Cum în zborul sublim să nu preget
Piscuri și sori să-mi bată în față.

...Nu trebule să chem iar slovele
Prin roua ierbii și mai cald cîntînd
Le naște inima din bolta ei
Cînd laud un erou și-un demn pămînt !

Nașterea primăverii

Partidului Comunist Român

Nu putea să se nască
Decît primăvara
Cînd țărîna se transformă,
Cînd aerul se limpezește
Cînd sevele irump
Sub roata mare a soarelui
Și cele mai curate visuri
S-au înfrățit să ardă
Osia de ceară a nopții,
Și în cîmpii să ridice
Copacul sacru al libertății,
Nu putea să se nască
Decît primăvara,
Cînd se nasc imnurile
Pentru că de fapt el era
Primăvara patriei române !

Cristian Petre-Argeș

Congresul inimilor noastre

Ni-i briu de curcubeu întreaga zare
În cer e zbor de mîndri porumbei.
Bogat ni-i rodul muncii în hambare
Și țara mai bogată în idei.

Orașele sclipesc sub bolți albastre,
Iar satele-nfloresc destinul lor.
Fermi la CONGRESUL INIMILOR NOASTRE
Vom plămădi un mare viitor.

Mai rodnic fi-va cîmpul vast al țării
Mai rodnice izvoarele din munți.
Călîți de anii grei ai încercării
Urcăm spre culmi cu-nseninate frunți.

Ni-i Dunărea albastră magistrală
Iar Marea-drum deschis spre-ntregul glob.
Ni-i TRICOLORUL faimă triumfală
Simbol al țării fără nici-un rob.

Prezentul ni-i o mare bucurie.
Elanul-gînd de pace permanent.
Avem în noi aleasă omenie
Prieteni buni pe orice continent.

Ni-s plaiurile azi grădini de astre.
Trecutul ni-i mai bine înțeles.
Vrem la CONGRESUL INIMILOR NOASTRE
Tot pe CÎRMACIUL țării reales.

Constantin Atomii

Imn de cinstire

Se-aprinde roșul în drapele
Și grînele au rodit carate
Și-noată în albastru stele
De ziua viselor curate.

Și cîntecul de hărnicie
Înmugurește iar pe plai ;
Imn de cinstire, România,
Rostim în strămoșescul grai.

Cu zîmbete imaculate,
Corole se deschid și țes
Pe trunchi, cînd, țara-n libertate,
Sui către marele Congres.

Nicolae Rotaru

Desen de Sabin Ștefănuță

Permanență

Doar tu rămîi România,
noi trecem din tată în fiu,
în fiu,
în doină, horă și baladă,
dor și jale,
în Coloana cerului,
în Columnă,
în Coloana infinitului,
luptă, meleș și înălțare,
în Voronet,
în Sucevița,
în Putna,
albastru, roșu, galben,
culori veșnic netulburate
din inimi, din suflet, din gînd,
noi trecem
dar tu rămîi România,
partea noastră arcuită
din Carpați,
partea noastră boltită
din Mare
și credința noastră
fie-ți credință,
noi te-am slujit
cu geniul nostru
mîndru, adînc-luminos, înalt
ca într-un dor din copilărie.

Sandu Stelian

În întîmpinare

E comunismul făurar de preț,
măsură-n timp a unui Ev aprins,
suișul său e visul mult visat
și tot ce-n inimi Omul a cuprins...

E comunismul gîndul mult gîndit,
întîmpinare-n Forum, dimineață,
el este pur, puternic și-nțelept
precum lumina care ne răsfață...

E comunismul țel suprem și e
în gînduri unanime zbor și faptă,
primăvărare-n împliniri dorite,
e veșnică-nflorire, cale dreaptă...

E comunismul patrie și cînt,
glas și putere, dragoste fierbinte,
întru zidirea Patriei-am ales
pe trepte comuniste spre mersul înainte...

Theodor Răpan

De veghe

Soldați de veghe
la hotarele vieții.

În ramuri patria
aprinde mugurii
și legendele cresc
din fîntînile Dorului.

În clepsidre lumina
și semințele tulbură
nașterea mamei.

Mircea Cristea

Congresul treisprezece

Anotimp legendar, Anotimpul ideii,
Îl înălțăm prin veac sub falduri de drapel ;
Anotimpul țării, anotimpul vrerii
Congresul treisprezece ne înălțăm prin El.

Congresul treisprezece – harta țării, – plai
roditor,
Cu cetăți de dor și împliniri rotunde
Congresul treisprezece – drumul unui popor
Să urce prin baladă cu încă un munte.

Congresul treisprezece – meșteri să-nalțe
cîmpia
Crezului de soare prelins peste priviri,
Catarg lîngă catarg să crească România,
Cu încă o casă să rotunjim iubiri...

La Congresul treisprezece îl realege-o țară
Pe cel ce e cu inima mereu încendiară,
Pe El, Ceaușescu, voința tuturor,
Iubitor de pace, iubit și de popor.

Țară-n sărbătoare

Cunosc o poiană în inima patriei mele
și graiul lin se deschide
sorbindu-și veghea din veghea ei ;
Aerul tare dă sufletului vigoare,
fumurile pe dealuri au o blîndă solemnitate
și, dintr-un adînc luminos, lumina-și pune
voalul în făpturi pînă ce soarele
e viața noului anotimp.
Aici e astăzi și nouă ne este dat
să atingem malul de aur și
zările se deschid prietenoase ; noi
le iubim, pentru că sînt ale noastre
și o mare bucurie e să iubim viitorul.
Lumina s-a copt
și din freamătul ei se deschide
trandafirul, greu de mireș.
Ce liniște la sînu-i adînc ; lumea
noastră ascultă Copacul ce-și poartă
în inimă pădurea...
Pe orice lungime de undă Patria
e proaspătă, mereu proaspătă, ca
floarea de cîmp...
Ce liniște, ce liniște ne dau
sărbătorile noastre ca ochii unei
dimineți...

Partid

Lîngă vorba slută, vorba cer,
lîngă piept vibrare, piept stingher,
lîngă timpla soare, timpla spor,
lîngă piatra suflet, piatra zbor,
lîngă brazii orgă, brazii noi,
lîngă ochiul boltă, ochiul gînd,
lîngă aștrii vremilor mergînd...

Partidul – crez în libertate,
iubire de pîine,
de dor și de creșteri multe,
credință-n ere
și jertfele toate,
iubire de oameni
ridicînd cetate...
Partidul...

Verticalele patriei

Drumurile faptei le știm unde străbat
Din cuget românesc tăriile spre 'nalt ;
Sub limpezi stele, un vis cugetător
Îl înălțăm c-o brazdă izvor după izvor...

Din glasuri adunate ronaoc fereastra noi
Și-un cîntec de slavă se deschide-n noi ;
Din vreme în vreme înoeiem apoi
Spre comuniste eră prin frunți de arbori...

Umblă și astăzi poeții prin cetăți
Cîntînd la nunțile mari cît o toamnă,
Anotimpul nostru – soare pentru toți
Partidul – farul, lumină pentru nună...

Patria

Primul tremur de zare
în numele vieții arzînd ;
și,
peste ochiul de lumină,
în cîmpie dropii s-ascund...
Pe întinsul de cuvinte
rotunde-nopții
suie-n gînduri aprinse
și ziua, timp de sunet,
coboară-n adîncuri
precum o ploaie de pace...

La festin – numai cei ce nu se dezic
jocul nu-i joc, ci probă de munte,
bărbații-țărani își rostuiesc pădurea
sub înaltul cretei aplecați
de-a frunțile-arzînd...

Bună dimineața vouă reverberații,
lumea noastră teluric miroase a oase
și veghea ei – adaos de cercuri
știe pe de rost cum se petrec florile.

Încît nicicînd nu se va tulbura trecerea
pasului nostru înseninat ca o
amintire ;
din primăvară în vară primăvărînd iubirea
conturului luminos al patriei cinstire.

George Corobea

Desen de Raluca Grigorcea

Dintre toate iubirile

Copilul trecea prin iarbă desculț
și iarba-i spunea : „Bună dimineața !
Tălpile tale-mi dau tăria de-a crede
că firele mele nu degeaba-ntîmpină roua !"
Copilul asculta cum se zbuciumă riul
îndurerat că nu poate zbura
și riul murmura printre pietre :
„Bună dimineața, copile !
Se cuvine auzului tău să-i aduc
ca pe-o azimă coaptă
vigoarea ascunsă-n pămînturi."
Copilul privea cum o pasăre taie văzduhul
și pasărea-i vorbea din aripi :
„Privirile tale-mi țin văzduhul, copile,
ca niște palme sprijinindu-mi drumul,
se cuvine zborul să-nveți de la mine !"
Copilul privea ivindu-se-n zare
roata de foc a luminii
și ea îi spunea :
„Dintre toate iubirile
cite-mi sînt date-a avea, doar a ta
stîlp îmi e, respirare și inimă
în patria, adioma mie, sortită suirii,
Bună dimineața !"

Florentin Popescu

Desen de Florin Ilie

Spre comunista zare

Dragostea n-o poți declara sincer
Fără să o simți mai întîi,
Ea este fluviul curgînd năvalnic,
Ce nu îl poți imagina fără izvoare

Izvor mereu proaspăt
Și însăși dragostea întruchipată,
Partidul nostru comunist
Ne poartă către purpuria zare

Istorie română

În noi și deasupra noastră,
Istoria
Ca o pasăre măiastră,
Înălțîndu-și zborul mereu ascendent
Din străvechi pămînt românesc

Cuibul ei
Nu poate fi altul
Decît limba română

Însuși poemul acesta
Nu este altceva
Decît transcrierea fidelă
A unui cîntec de-al său.

Corin Bianu

Omenie românească

Apleacă-te tu, omule, ce vii
În casa mea ca oaspete bun și drag,
Și rupe-o floare de nu-mă-uita
Să treci cu ea în mînă peste prag.

Doar pentru tine-anume e sădită
Și pentru toți ca tine care vin,
Eu tuturor le dărui cîte-o floare
Și cîte un crîmpei de cer senin.

Cu tine-nchin din cana cea de lut
Cu vinul rubiniu acuma plină,
Căci vinul soare-n el a adunat
Și-n inimi ni-l revarsă azi lumină.

Și-ți dau să rupi din pîinea de pe masă
Ce aburește scoasă din cuptor,
Căci pîinea-i plămădită tot din soare
Ce s-a topit în bobul roditor.

Cînd pleci, eu te petrec pînă la poartă
Și-ți mulțumesc de ceasul poposit,
Așa de vii cu gîndurile bune
Oricînd în casa mea vei fi primit.

Așa-i lăsat din buni străbunii noștri
Străvechiul obicei de ospeție,
De cînd e lumea prietenii-i primim
Cu românească noastră omenie.

Copacul

Din piscul unde țara s-a-nălțat
Urcînd pe trepte drumul înainte,
Văd chipul țării azi strălucind
Din visurile — roade împlinite.

Țară de dor, de ape și cîmpii
Care sub soare lin se unduiesc,
De coame care au miros de vii,
De munți ce către ceruri semețesc,
Țara aceasta
E ca un copac uriaș,
La umbra căruia
Se adună fiii ei,
Copac vrăjit,
De doine și balade,
Ce cîntă din strune de vioară,
Din glas șoptit de fluier,
De nai și de caval,
Copac ce-nalță cînturi
Din strunele trupului său
Cu rădăcini adînc înfipte în pămînt,
În pămîntul acesta
Neasemuit de bogat și de sfînt.

Viorel Cozma

Partidul – coloană de lumină a țării

De cîte ori am privit
Coloana Infinită-a lui Brâncuși
Lumină peste lumină
Și deasupra altă lumină,
Într-o simetrie perfectă
De parcă geometria faptelor
N-ar fi altceva
Decît suprafețele de oglinzi
Ale acestor lumini,
Cum cîmpia începe îndată
Ce marea sărută
Ierburile înmiresmate ale malurilor,
Cum peste multicolorul și aromatul ei chip
De flori, de grîne și de vise
Se așternd dealurile odihnitoare,
Încărcate de pomi în floare și viță,
Cum mai înalți decît dealurile
Nu sînt decît munții
Iar peste stîncile lor
Plutește albul norilor
Și, mai sus – doar cerul
Cu razele nesfîrșite ale soarelui –
Spre care zbor ciocîrliile și vulturii –
De cîte ori am privit
Această arhitectură perfectă
De suprafețe, lumini, culori și înălțare
Ca un nețărmurit dor de țară
Mi-am zis :
Partidul e lumina noastră
Care-a fost la început
Numai dorință de libertate și luptă !
Urcînd prin istorie
Statornic și necuprins,
Din inimă în inimă
Ca plăieșii eroi,
Ca ostașii lui Mircea cel Bătrîn,
Ai lui Ștefan cel Mare
Ori ai lui Mihai Viteazul,
Ca eroii fără uniforme
Ai lui Horea, Cloșca și Crișan,
Ca anonimii luptători ai libertății
Conduși de Tudor Vladimirescu,
De Doja, de Petre Petre,
Ori de alți eroi – fără nume –
Fiindcă nu numele,
Ci faptele i-au unit în acest vis
De libertate și fericire –
Partidul, mi-am zis,
E Coloana de Lumină a țării,
Izvorîtă din sutele de coloane
În defilare, ale muncitorilor
Și țăranilor și tuturor celor care
Luptau pentru o viață liberă
Și-o modestă bucată de pîine,
Răsplata trudei lor...
Partidul, mi-am zis,
E ideea ca un curcubeu
Boltită spre cerul patriei,
Ca lava unui vulcan
Ce întruchipează alte reliefuri
Ingemănate în fapte geometrice,
În acțiuni eroice
De luptă și de jertfă,
Ca cele de la Doftana,
Tîrgu-Jiu și-n alte locuri
Cu răni, ale acestei patrii eroice,
Partidul, mi-am zis,
E forța nelimitată
Întruchipată într-o singură idee,
Coloană de roșu
Statornicită drept simbol
În drapelele noastre de luptă,
Pe fruntea tuturor sărbătorilor :
La 23 August 1944
La 30 Decembrie 1947,
Și, mai încoace, la al IX-lea Congres al P.C.R.
Ca o esarfă de victorii
Spre dimineața de azi,
Peste-a patruzecea aniversare
A libertății noastre,
Sare-al treisprezecilea Congres de împlinire
Și-al atîtor sărbători ale păcii
Care vor veni
Și pe care inimile noastre
Abia le presimt !

Congresul treisprezece – culme de glorii

Congresul – a treisprezecea treaptă
În veșnică rotire de înălțare,
Ce urcă țara către culmi de soare –
O curgere eternă de lumină,
Cînd faptă lîngă faptă sînt izvorul
De biruință-al nației române,
Cînd inimă de inimă alături
Dau pulsul nou în pieptul țării mume,
Cînd nume lîngă nume,
Cuvînt rostit lîngă cuvînt,
În simțăminte îmbracă-un dor nespus,
Nasc cîntecele înalte ce cuprind
O nație-nfrățită în speranțe !
Congresul al XIII-lea ne-adună
În lupta dîrză de-a învinge greul –
Uniți în gînd, în simțăminte și în muncă,
Azi știm că țara noastră-i numai una
Și înflorirea ei spre-albastre vise
Stă-n forța brațelor de-oțel pe șantiere,
Stă-n truda ce plugarul o apleacă
Deasupra brazdei, binecuvîntînd sămînța,
Stă-n singele acelor ce-n izvoare
Prin sonde urcă înspre noi puteri,
Stă în cărbune, în oțel și-n grîne,
Stă-n noua calitate a conștiinței
Ce partidul ne arată și ne-o cere,
În zborul înfrățit, nelimitat
Spre culmea cea de glorii
A patriei de mîine !

Spre viitorul patriei de mîine

În noi stă forța partidului și-a țării
Și-n speranța noastră „viitorul de aur",
Cum l-au visat prin vremuri doar poeții
Și l-a înfăptuit numai poporul !
Meleagul minunat al țării-i astăzi
Încoronat de roade, aur și belșug,
E chezășia că ai ei noi sîntem
Precum stejarul are-n glie rădăcini,
E semnul cel mai sigur că-nvățarăm
Cu toții alfabetul faptei simple,
Că dragostea de țară nu-i festivă,
Doar la paradă și la sărbători alese,
Ci-n șalopete și la munca cea mai grea –
Că singele ni-i singurul izvor
Ce nu seca-va peste glia sfîntă,
Că forța cea mai tare dintre toate
Ne e conștința ce ne-ndeamnă înainte,
Cum apa și făina, în plămadă,
Nasc pîinea vieții ce-i nemuritoare,
Cum floarea, cu mireasma și lumina,
Ce roua și albina le adună,
Dau mierea cea mai bună de pe lume,
Căci mierea țării e credința noastră dulce
Ce-o înflorește spre un vis de libertate,
Iar dealurile, munții și cîmpia
Sînt faptele-i din aurul cel greu,
În care noi, zidindu-ne cu viața,
Urmăm îndemnul ce partidu-l spune
De-a fi ai țării și ai lui de-a pururi !

Ion C. Ștefan

„Poporul nostru are nevoie de o literatură veşnic tînără, pe care flacăra dragostei de om şi de patrie să nu o lase să îmbătrînească niciodată..."

NICOLAE CEAUŞESCU

REPERE LITERARE CONTEMPORANE

În căutarea adevărului

Ceea ce impresionează de la bun început în proza lui Dumitru Radu Popescu este, pe lîngă imaginea de bizarerii comportamentale sau numai ale spațiului și detaliului, căutarea adevărului. E vorba desigur de adevărul „proteiform" totdeauna existînd fapte de ciocnire. Fapte de altfel simple dar asupra cărora planează incertitudinea. În **Vinătoarea regală**, un personaj, Nicanor, spune la un moment dat : „Stau între incertitudini. E o formă de existență incertitudinea, cel puțin în ce mă privește. Lenevind, ascult și văd nu doar minunile lumii, ci și dezastrele ei și învăț ceea ce știe dintotdeauna toată lumea că dincolo de bucurie se află reversul ei. Lenevind, simt cum cresc și mă maturizez, îl absorb ca un burete o lume care nu este a mea, cum apa nu este organe a buretelui, și aștept să uit sau să împărtășesc altora ! ceea ce am aflat și să devin ceea ce ar trebui să fiu cu adevărat eu..." Paralel cu demersul disperată a poveștii, personajele lui D. R. Popescu caută să afle în mod mai mult sau mai puțin voluntar „ceea ce ar trebui să fie cu adevărat." Caută — bodhi sau nirvana sînt scoase la capătul unei false inițieri — al unei secrete inițieri, căci adesea cu certitudine adevărului despre un fapt mai altul, de altfel o crimă, un asasinat, o moarte misterioasă, apar apele încă neclare ale **ceții vieții**, se desprind marile — ultime — adevăruri. Să ignorăm că totuși această intenție nu este urmărită în mod expres, nu are în scrierea romanul ostentativ. Personajele lui D. R. Popescu trec parcă nestingherite pe lîngă marile adevăruri, formulează memorabil dintr-o capriciu, acordă atenție detaliului și derizoriului mai mult decît faptului esențial. Fac totul pentru a scăpa de răspunderea semnului definitiv ; din cînd în cînd rostesc „la o doua mînă" adevărul din urmă, ca acest dudui Nicanor : „Dacă veți muri murind, și mai veți și muri învins, nu mai ai nimic de vărsat pe lume, fie toamnă, vară, Lereu. Alte minuni nu mai sînt." Nu mai sînt în ordinea ontologică la care noi aspirăm, fără ca vreodată să ajungă în ordine pragmatică, lumea în care se orînduie — și pe care o consumă — eroii lui D. R. Popescu e plină de minuni : bilețel și narcisă pe pieptenaș, scamatorii de tot felul, scene grotești și individi ciudați, cu înfățișări magice, decoruri de carton pentru iluzii neîntîmplate, amintiri și vise străvechi, personaje cu nas cu bufon, măști macabre și mai ales un grav patetism amestec de inocență și ticăloșie. O „minune" a acestei omenități în care sub aparența prozaismului se simte frecvent pedala gravă a tragicului este străvechea ei parabolică. Autohtonizarea miturilor, de care s-a vorbit, se petrece în ambianțe familiare, de rostirii „invizibile" a aceleiași fundamentale ale ființei umane, și totuși nu mai puțin umilă tinde astfel la înscrierea în universalitate. Dar pactul posibil este pînă la urmă un impact. În ciuda faptului că personajul are atît de multe valențe ilustrative (simbolice), pentru că traiectul său narativ se rezolvă la infinit, el sfîrșește exact în punctul inițial. Dimensiunea lui este, se pare, cea a timpului. Mort într-un roman, Moise revine în celelalte și halucinează imprevizibilul. Cooptat ca parabolă, el va sfîrși tot în parabolă : el vine „de dincolo de vreme", din legenda biblică. Tînăr și inocent, criminal și sfînt, Moise este poate edificatoare a universului închis, rarefiat în adîncime. Moise trăiește fatalitatea de a nu ajunge nicăieri. E o formă de a spune că schema fiind prescrisă, adevărurile ultime esențiale, importante rămîn **structurile cantină**. Labirintul ei, în care nu o dată întrezărești „sensul definitiv". Răspunderea acestui trebuie mereu aminată : din ignoranță, din grotesc, sublimînd bufoneria ori, dimpotrivă, derizoriul aparențele. Este exact ce se întîmplă în romane, după ce nuvelele, cîteva adevărate capete de serie ale prozei contemporane (**Plicul alb, Duios..., Dor. Mireasa din iulie**), exersară complicația epică, atît de firesc-decoperă cititorii.

Romanele lui D. R. Popescu fixează o veritabilă fenomenologie narativă dracă scoate de factură deopotrivă certitudinea și problematică. Adevărul urmărit și, cu atît mai mult, greu identificabil, în **mireasa** lui nefiresc. Pentru a sugera atare lucru, **realul** este metamorfozează în **posibil**. Tehnica prin explicitează aici nu numai viziunea scriitorului, ci însăși concepția scriitorului asupra literaturii. „Literatura epică" nu se bazează doar pe arta de a povesti, de a servi drept rețea în pura estetic o lume imaginară relatată, ci pe modul de a te apropia de „povestea" pe care o ai de relatat. Universul imaginar e un conglomerat de semne previzibil. El trebuie **lucrat**. Numai că în **discurs**, în **relatare**, universul imaginar — această arhitectură a rebalsamării — trebuie transcris după legi diferite, în structuri gramaticale (narative) mai mult sau mai puțin încăpătoare. Oricum — și acest lucru devine fundamental — **altfel** organizate. Un percustianism de principiu face ca scriitura narativă să se afle mereu în urma structurilor imaginarului.

Romanele ciclului asumă „povestea" pentru a face evidente posibilitățile de a te apropia de ea. Senzația este că în permanență autorul regizor desăvîrșit al relatărilor, „pune în scenă" serii simultane de povestiri, foarte ce a scrie masiv teatru. D. R. Popescu a romanțat într-o manieră inconfundabilă unele, fiecare romanesc. Seriile posibile trebuie de o realitate unică, structurabilă pornind de la unul a diferite nuclee epice. Temele, motivele, laitmotivele frontului, învățătorea dintre rase, legea pentru putere, răzbunarea, comanda acelui revoluționar, căutarea motivațiilor unor întîmplări absurde pentru bunul simț comun, drumeția, nunta, moartea, bigotismul, lașitatea, credulitatea etc.) ricoșează în **neobișnuit** prin tratarea verosimilă a neverosimilului sau invers. O lume măruntă se mișcă într-un spațiu fizic lugubru, dar enorm prin proiectare artistică. Amănuntul e indeobște colesal. Nu contează atît că nodul conflictual **există**, important e faptul că el poate fi. „Poveștile" acestor romane socializează oniric întîmplarea. Evenimentul se reverberează în conștiințe diferite care fac publice propriile tribulații asertive. Structurile românești sînt la D. R. Popescu rezultate ale unor discursuri-anchetă cu caracter serial, rostite de personaje individualizate tocmai prin puterea lor de a da la iveală serii actanțiale. Povestirea în registru auctorial ocupă un spațiu infim și este, în ordinea posibilului, needificatoare față de „epicul vorbit" de umanitatea bizară care populează un veritabil triunghi spațial : Cimpuleț, Pătîrlagele, Turnuvechi. Din povestitor, prozatorul modern s-a metamorfozat în regizor de discursuri. **Vorbitul**, ipoteza rostită epic, este centrul de greutate al construcției. Naratorii acestor romane, personaje care vorbesc, nu sînt nici într-u totul creditabili, dar nici complet necreditabili. Fiecare are dreptatea lui. „Vorbitul" dezvăluie și învăluie. Suma de posibilități, toate la un loc și fiecare în parte, înseamnă de fapt **obiectivare**. Sînt, acestea, drepturile românești — consistența profundă în plan scriptural a căutării adevărului.

Costin Tuchilă

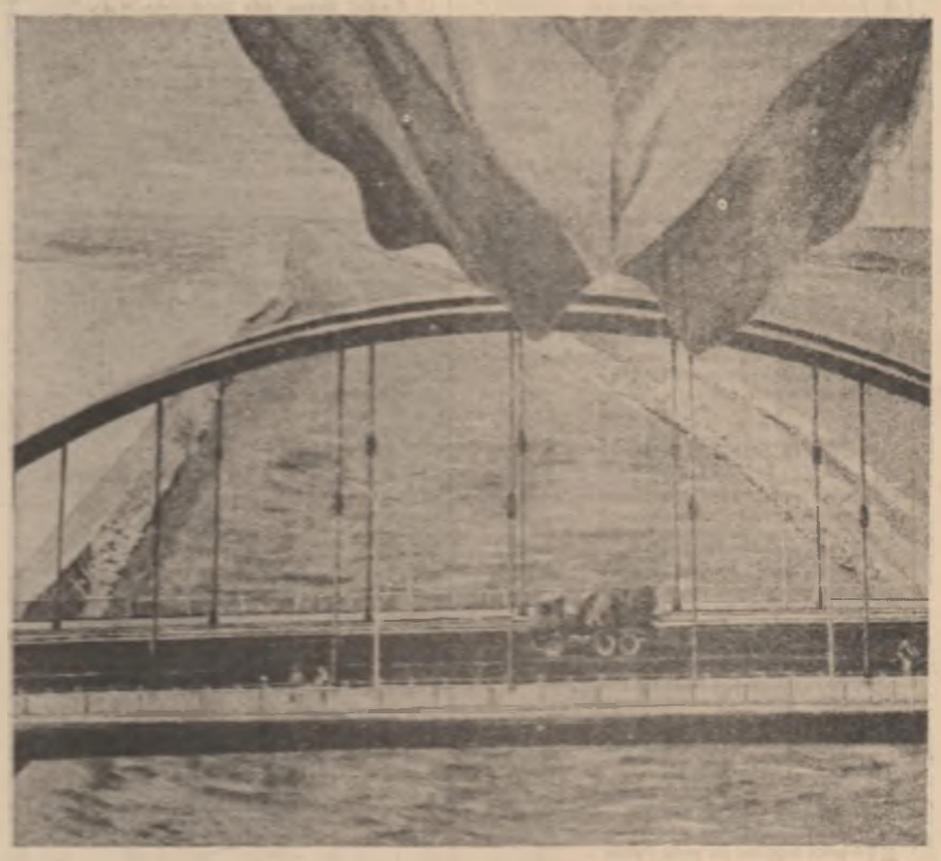

Eugen Popa : „Canalul Dunăre–Marea Neagră"

Dimensiuni ale condiției umane

roman-poveste, faperul a atras în[illegible] evocarea unor aventuri spectaculoase cu eroi[illegible] care atrăgeau [illegible] cultură, prin intermediul [illegible] cu tip confesiune, în tradiția lui Panait Istrati, cu care pe [illegible] prin aceeași [illegible] pentru rigoarea [illegible] condiție [illegible] Fănuș Neagu [illegible] al [illegible] Ingerul a strigat — „nu oprul în sine înspăimîntă, asta trece, se șterge, se uită, te atrăgea[illegible] doar diferența lui, faptul că altfel, știind de el, pot să-l țină viu și neatins(ă)".

Într-un asemenea roman, Fănuș Neagu și-a dat seama că nu mai poate recurge la modalitățile confesive ale personajului principal, că este nevoie de o evocare pseudo-obiectivă, în care autorul divine observator al faptelor evocate... Numai că Fănuș Neagu nu-și trădează temperamentul original, nepublicînd-se obiectiva decît atît cît este nevoie ca să creeze ilzia detașării... Vitalul frenetic în care colcăie viața cu toate scursele ei, Fănuș Neagu este **par excellentiam** un artist înnoitor cu virtuozitate poeticăriu, un realist liric în operă eforia autenticul și pitorescul stat filtrate prin prisma unei estetici de cultivare a convenționalului poetic... Sub pana lui Fănuș Neagu totul se preface în imagine — un imagism debordant, metaforizant pînă la exces, lăsînd deopotrivă cu cel tradițional, dar și cu cel suprarealiste. În **Frumoșii nebuni ai marilor orașe** acumită modalitate acest-asociativă împinsă pînă la limitele extreme se aplică superbii unor situații tipice pentru procesul de demagogare a unei lumi, clătinîndu-și echilibru disperată în trăirea nebunească a clipei, cu mijloc de uitare, de exorcizare a răului.

Protestînd o anumeme lume — generată de transele sociale, politice și morale de după cel de-al doilea război mondial —, Fănuș Neagu a realizat, de fapt, un terifiu rechizitoriu indirect al unei lumi ultrajiate, al cărei apus iremediabil îl trimbițau chiar acești „frumoși nebuni ai marilor orașe", care — asemenea Crailer de Curtea Veche al lui Mateiu I. Caragiale — trăiesc „la margenea Orientului", încercînd să-și clădească niște „piruleți de baum", drogîndu-se „cu himere".

Elaborată trudnic, (începută în 1970, va fi gata în 1979), această carte este imaginea veridică a vieții într-o anumită etapă, a vieții „care nu merge în fiecare zi la piciorare, cade, merge de-a buzilea, e rea, artăgească, nesuferită, mincinoasă, plină de praf, tăvălită prin gunoaie". Martor al acestei lumi, autorul surprinde procesul deventirii ființelor sale care „trebuiau să se despartă" de propria lor lume, „și de care nu se puteau despărți fără s-o vadă mereu, cîte puțin, pînă se topește și se schimbă la față, căpătînd pe nesimțite chipul celeilalte lumi"...

Privit prin această perspectivă, **Frumoșii nebuni ai marilor orașe** este un roman modern în care personajele își construiesc cu patimă dezastrele, trăind finalurile dramatice ale propriei lor existențe în dublă ipostază — de actori și spectatori. O dată cu personajele sale, scriitorul se desparte de o lume aflată într-un ireversibil declin, „cu rugăciunea bunului rămas", lăsînd mărturia artistică a unei epoci propice eșecurilor individuale, într-o lume care se îndreaptă sigur spre zorile unei resurecții...

Romanele lui Fănuș Neagu, romane ale unor lumi constituie nu numai prilejuri de incintare estetică, ci și de meditație asupra condiției umane, asupra dereglărilor sociale și a urmărilor lor în conștiința oamenilor. Meritul romancierului constă în dexteritatea uluitoare de a ne proiecta pe ecranul fictiv al imaginației „siluete de ceață" ale unor lumi apuse...

Simion Bărbulescu

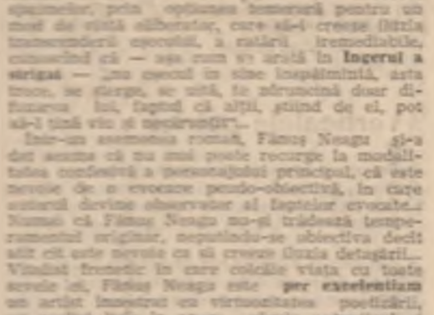

Brăduț Covaliu : „Visuri împlinite"

„Zăpezile de-acum un veac"

Performanțele istorice ale artei nu se produc întotdeauna simultan ca o necesitate absolută, imanentă. Deși această necesitate a fost întotdeauna dorită, visată. Dovadă — chiar marele roman al lui Paul Anghel, **Zăpezile de-acum un veac**, operă ce se apropie de încheiere. Într-adevăr, ce poate fi mai măreț în viața, în istoria unui popor, dacă nu dobîndirea **actului** său de independență care se obține cu sînge, adesea cu valuri de sînge, în urma concentrării supreme a tuturor resurselor sale naționale ?

A trecut însă un secol pînă a se ivi pana și mintea și sufletul, talentul, voința și obstinația de a **cuprinde**, într-o mare carte — marea epopee a poporului nostru de atunci. Vasile Alecsandri, George Coșbuc mai tîrziu — în poezie, Duiliu Zamfirescu — în proză (ca să nu amintim decît atît numai) au adus doar accente ale epocalului eveniment, în entuziastele și generoasele lor **evocări**, fiindcă n-au fost mai mult contribuțiile lor, chiar dacă înzestrarea pentru **mai mult** nu le va fi lipsit, cumva. **Ne lipsea** însă romanul de largă respirație, realist-obiectiv, complex și solid pe tărîmul artei autentice, ca o simfonie gravă, potrivit cu importanța capitală a bătăliei ce a dus, în 1877, la ieșirea noastră în lume, de sine stătătoare. Cît despre războiul reîntregirii naționale, iată — cartea, capodopera care să-l încapă, se mai lasă încă așteptată, ceea ce s-a făcut pînă acum fiind numai **preludii** la romanul visat, necesar, pe măsura acestui alt eveniment epocal din istoria noastră.

Paul Anghel izbutește, în schimb, referitor la **1877**, mai multe performanțe deodată în capodopera sa, **Zăpezile de-acum un veac**, pentru care — o știe el însuși, cred — nu ne pregătise îndeajuns, deși premizele existau deja în scrisul său, ca preocupare și esențializare, profunditate de expresie. Romanul lui însă este atît de surprinzător ca împlinire, încît face din acest scriitor autorul parcă al unei singure cărți, cu care pur și simplu se confundă.

Surpriza unui asemenea neobișnuit efort creativ, pe un spațiu de peste trei mii de pagini, a tentat critica, firesc, să-i caute antecedente. Și, cum în literatura noastră nu existau (romanul lui Constantin Stere. „În preajma revoluției", era doar o aspirație la romanul-fluviu, nu și o împlinire în plan estetic), au fost căutate în literatura lumii, în genul proxim, fără a eluda, desigur, diferențele specifice ce se impun, invocîndu-se numele lui Tolstoi, cu al său „Război și pace". Diferența însă există. El configurează aici drama unui popor de excepție străduindu-se nu să-și impună **statura** în concertul națiunilor lumii, ci să și-o **semnaleze** numai, ca un drept imprescriptibil al popoarelor. De unde și caracterul de filozofie a istoriei al marii lui narațiuni.

Deschideți un atlas geografic al Europei vremii. Căutați **România** acolo. N-o veți găsi. Veți recunoaște însă foarte ușor teritoriul armonios al fostei **Dacii**, rotund ca o inimă și încununat de munții Carpați, ca o coloană vertebrală a sa. Iar din acest teritoriu, doar două fîșii compuneau în 1877 statul român, căruia, încă, nu i se recunoștea oficial numele. În jurul hărții de pe atunci a țării noastre — trei imperii colosale și monstruoase, de mult anacronice și neftrești, strivindu-ne și la figurat și la propriu : cel al Romanovilor pravoslavnici, al Habsburgilor și putredul imperiu otoman, omul bolnav al Europei, de fapt erau toate trei bolnave, cum avea să se dovedească nu peste mult. Fiecare dintre ele iritat de „ciotul" ce le stătea în calea expasiunii lor.

Aveam o vechime de peste două mii de ani, pe această glie. Stătusem în fața năvălitorilor veacuri după veacuri, ocrotind — **noi** — civilizația europeană. Aveam destoinici oameni politici, și mai ales un suflet mare. Și doream, cu orice preț, independența, emanciparea noastră ca popor.

Cum a decurs războiul ruso-româno-turc (menționat în istoriografia țaristă, ca și în cea universală, fără numele nostru), se știe. Contribuția românească pe cîmpul de luptă dovedindu-se la un moment dat salvatoare pentru însuși marele nostru aliat în confruntarea cu dușmanul. Și totuși ! Domnitorul României, rudă cu Romanovii — nu mai era o rudă a acestora, ca șef de stat, la masa tratativelor, cînd devenea, subit, cel mult o rudă săracă, o căpetenie de țară încă neindependentă... Iar oamenii noștri de stat, de o **statură** depășind de departe mica întindere a țării, erau umiliți la Congresul de la Berlin, unde se dicta pacea după un război în care „dictatorii" nu luptaseră. Și, ca „recompensă" pentru sîngele vărsat de noi, pierdeam teritorii și „cîștigam" **o ieșire la mare** (așa se cheamă ultimul volum, încă neapărut, al romanului), pe un pămînt tot românesc, drept... compensație" ! Toate acestea reies cu putere din „Zăpezilor de-acum un veac". Dar romanul lui Paul Anghel nu este numai atît : un proces istoric, o pledoarie pentru un **mare** popor mic, frustrat de destin, de Istorie. El este o frescă socială a unei națiuni întregi, dincolo de hotărele ei arbitrar stabilite. Este mai mult încă : o frescă europeană în bună măsură, un tablou complex, larg cuprinzător, al eșichierului politic al vremii din această frămîntată parte a lumii. Purtînd cititorul prin cele mai diverse straturi sociale, de la țărani și soldați la mediile intelectuale, la „protipendadă", cercuri politice-diplomatice, marile cancelarii ale lumii etc. Cu sentimentul că se parcurge nu un roman structurat pe date istorice indeosebi, ci o ficțiune copleșitoare cu nenumărate destine, în ciuda faptului că autorul nu impune multe personaje de **ficțiune** „tolstoiene". Lucru pe care nici nu și l-a propus de fapt, pentru că protagoniștii cărții sale nu sînt doar niște „eroi", fie și exemplari, ci o națiune în întregul ei, într-un moment crucial, de suprem efort de afirmare.

Zăpezile de-acum un veac rămîne unicul roman-fluviu din literatura noastră, creat acum, în anii de după război. Scris cu o fluență ce îi dă strălucire, dens reflexiv, romanul lui Paul Anghel — în care talentatul prozator este la el acasă, cu dezinvoltură, în cele mai diverse medii — se constituie într-o profundă meditație asupra istoriei românești cu precădere, dar și universale, în genere. După ce opera se va fi închegat definitiv, o bună traducere a ei în limbi de largă circulație ar spori, incontestabil, semnalarea noastră în lume ca entitate distinctă, de excepție. Ceea ce definește, dintotdeauna, capodoperele.

Hristu Cândroveanu

Ion Bitan : „Utilaj greu"

Sensurile istoriei

Ultimul deceniu a produs în literatura română numeroase retrospective asupra istoriei, în ipostaze panoramice și/sau particulare, ce se integrează unui efort poate neprogramatic, dar cu valoare simptomatică, de a regîndi și înțelege evenimentele, faptele, ideile și atitudinea înaintașilor. Constituite în timp din romane cu oarecare autonomie, înseriate într-un flux recompus ulterior, ciclurile românești istorice au comune un anume caracter heteroclit, imensa acumulare de fapte reale și simbolice, funcția de dosar de documente și aspirația de a descifra și reprezenta în embleme și figuri exemplare sensurile și adevărurile istoriei.

Apărute pe parcursul a mai mult de zece ani, romanele din tetralogia lui Francisc Păcurariu **Timpul și furtunile** se reorganizează independent de criteriul cronologic, pentru a începe cu ultimul volum tipărit, fiindcă înțelegerea rădăcinilor se datorează în bună măsură înțelegerii a ceea ce a urmat. **Geneza** (1983), **Timpul și furtunile** (1978), **Labirintul** (1972) și **Tatuajele nu se lasă la garderobă** (1982) sînt cărți consacrate unei perioade de mai bine de un secol; de la 1848 pînă după anii cincizeci, interval în care istoria Transilvaniei a cunoscut momente esențiale, eroice și tragice, de zbucium și împliniri. Un secol de istorie într-o compoziție vastă, complicată, cu perspectivă panoramică realizată din convergența și acumularea perspectivelor celor mai diferite, urmărind succesiunea generațiilor, tipologiile caracteristice fiecărei vîrste istorice, aspirațiile, iluziile, decepțiile, ideile și prejudecățile lor, stilul de viață și de luptă. Existența personajelor, multe dintre ele exemplare, adevărată, cu toate contradicțiile lor care le conferă autenticitate, traversează epoci „de mari zguduiri, de amarnice surprize, de uriașe răspunderi".

Istoria națiunii se răsfrînge în istoria de familie, viața cotidiană, „măcinarea de toate zilele" se intersectează cu „planul ideal", într-un tumult în care se amestecă politica, istoria, destinul individual, aspirații nobile și trădări, eșecuri și biruințe, dezamăgiri și speranțe, voința, jertfa, calculul, generozitatea și cinismul, eroismul anonim și orgoliul.

Rostul unei asemenea întreprinderi românești, deopotrivă epice și analitice, este definit, în volumul **Timpul și furtunile**, de profesorul și jurnalistul Onisifor Suciu, acela care scrie el însuși o carte despre Avram Iancu : „Surprinzînd adevărul unei vieți în toată profunzimea și complexitatea lui, cu claritatea unei electrocardiograme foarte complicate dar fără apel în exactitatea și realitatea ei, lăsînd să se străvadă, prin imaginea de ansamblu, constituită din mii de imagini de detaliu, sensul existenței și al istoriei. Transformînd o viață și o luptă într-o sinteză exemplară a tuturor vieților și luptelor, în expresie a rostului major al existenței-în-istorie, adică a singurei existențe autentice și totale".

Acumulînd evenimente fundamentale — privite însă nu din perspectiva autorului omniscient, ci din aceea a personajelor, care participă la faptul istoric cu viața, preocupările și înțelegerea lor — tetralogia are o construcție cu suprapuneri, întoarceri, cu numeroase paranteze explicative, de nuanțare, de precizare, crocuri și contradicții, pentru că ea trebuie să exprime un adevăr el însuși plin de contradicții ca orice adevăr viu. Registrele se interferează, dramaticul și sublimul se alătură observației malițioase, patosul coexistă cu remarca de umor. Fiecare lucru este analizat din unghiuri diferite, de ochiul critic al altei generații.

Francisc Păcurariu realizează cîteva personaje memorabile între care cel mai interesant este Gerontie Vlad, tribun în oastea lui Iancu, luptător pentru cauza națională, înzestrat cu o personalitate cuceritoare, plin de vitalitate, neobosit, inteligent, figură exemplară dar atît de vie, acest „bărbat puternic, aflat aproape de izvoarele de energii primare ale vieții, dotat cu o mare capacitate de rezonanță efectivă, dar și cu voință de fier, capabilă s-o țină în frîu". Prin ochii săi se descrie marea adunare de la Blaj, prezența lui Avram Iancu, mișcarea miilor de oameni, dar evenimentul istoric este împletit cu trăirea personajului pe planuri multiple.

Gerontie Vlad, apoi fiul său, memorandistul Iuliu Vlad și nepotul său, Septimiu reprezintă tipuri istorice, dar aceasta nu înseamnă simplificare, așa cum nu prin simplificare este gîndit personajul Onisifor Suciu — om al altor vremuri. Personajele au acele contradicții omenești care aparțin și ființelor exemplare, logica destinului lor aflîndu-se în chiar aceste contradicții. Ele judecă, înțeleg și acționează în climatul istoric al fiecărei etape, comit erori și sacrificii și sînt nu modele ideale, nu abstracțiuni încremenite, ci oameni vii, inegali, complecți. Credințele, aspirațiile, prejudecățile și erorile lor sînt și acelea ale generațiilor cărora le aparțin. Istoria îi ridică, îi poartă și uneori îi uită, marile lor merite, sacrificii sau greșeli nu mai sînt înțelese, așa cum se întîmplă cu cei din familia Vlad, pentru că fiecare descendent își înțelege doar parțial înaintașii, și așa cum se întîmplă în finalul romanului **Tatuajele nu se lasă la garderobă** cu Onisifor Suciu. Francisc Păcurariu încearcă o dreaptă înțelegere a ceea ce a fost și a oamenilor care au făcut evenimentele : „mi-am chemat prietenii și dușmanii, în mod deliberat aleși ca să-l sărbătorească în mod semnificativ pe Onisifor Suciu — **în toate ipostazele sale** — adică în mod egal ca pe un binefăcător și ca pe un călău — pecetluind în acest fel tocmai caracterul necesar și, la urma urmelor, indiscutabil pozitiv, creator, benefic, al tuturor acestor ipostaze — căci concretizarea acestor ipostaze e o simplă multiplicare a unui singur Onisifor Suciu, a unicului Onisifor Suciu ce a umplut cu prezența sa un moment grav, plin de probleme, de drumuri posibile, de virtualități stînd la îndemînă și așteptîndu-și înfăptuirea, al istoriei".

Tetralogia lui Francisc Păcurariu este o ilustrare interpretată a unui veac de răsturnări, în căutarea a ceea ce este „cea mai sinceră expresie a acestei realități clocotitoare, fierbînd de energii sălbatice", de energii dezlănțuite, „ciocnindu-se cu violență sau numai în taină". Furtunile istoriei, frămîntările, dreptatea sau iluzia oamenilor fiecărei epoci formează materia vastă, complexă și contradictorie a unei meditații românești ce caută să discearnă sensurile și să le dea o expresie exemplară.

Sultana Craia

La al XIII-lea Congres, Ceaușescu reales!

Urmare din pag. 1

orînduiri, întărirea poziției României de țară socialistă mediu dezvoltată și trecerea ei într-un stadiu nou, superior — cel de țară socialistă dezvoltată. Se va afirma, astfel, tot mai puternic superioritatea noii orînduiri sociale, care asigură punerea deplină în valoare a bogățiilor naționale în folosul întregii societăți, o viață liberă și fericită pentru toți cei ce muncesc, îndeplinirea celor mai nobile idealuri de dreptate și echitate socială.

Gîndurile și sentimentele întregii țări, ale întregii națiuni se îndreaptă acum către marele forum. Cu mîndria și satisfacția tuturor înfăptuirilor acestor ani și, între acestea, cu mîndria și satisfacția uneia dintre cele mai înalte și mai durabile construcții, aceea care ne definește în chipul cel mai sensibil și pe care o numim : unitatea. O operă incalculabilă prin proporții și de neconceput în afara exercițiului și sentimentului însuși al libertății, o operă imensă, de mare migală istorică și politică, socială și morală în cel mai înalt grad. Unitatea — această înfăptuire care stringe la un loc lupta și zbaterile poporului pentru unire și se întemeiază, se purifică în focul și pe jertfa atitor demersuri și fapte eroice prin care au triumfat ideea de independență și chipul acesteia, la zi, în lupta, munca și creația revoluționară ce ne-au propulsat pe făgașul vieții și realității de azi. Unitatea — această victorie care ține de relieful și adîncimea sufletului poporului. O operă care este fidelă însuși felului nostru de a fi și gîndi, unitatea care a fost visul și norma de veacuri ale românilor și s-a înfăptuit azi, pentru totdeauna, cu un nume care este și un simbol și un reazim fidel al libertății și un întemeietor și o garanție a propriei noastre identități : secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Prin extraordinara dinamică a personalității, a gîndirii și acțiunii sale revoluționare, a imprimat partidului acel desăvîrșit și cuprinzător act al răspunderii și devotiunii sale patriotice fără de care ar fi imposibil de conceput azi întreaga realitate materială și spirituală a țării, ar fi imposibil de conceput intreaga evoluție din ultimele două decenii și întreaga noastră devenire cuprinsă în matca și pe filiera unor programe naționale de cel mai larg interes. Partidul — Ceaușescu — România formează astăzi o entitate prin care ne exprimăm unitatea noastră de crez și voință, hotărirea fermă de a face totul pentru măreția și demnitatea patriei. Realegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu în funcția supremă în partid reprezintă garanția sigură că istoricele hotăriri ce vor fi adoptate de Congresul al XIII-lea se vor înfăptui neabătut, că numai astfel țara, în durata glorioasei sale epoci, va dobîndi străluciri noi. Și numai astfel, din dorința arzătoare a tuturor — patria pe noi trepte de progres și civilizație — această operă de monolit care este unitatea noastră de nezdruncinat în jurul partidului, a secretarului său general, va face din acțiunea și fapta acestor ani actul de cea mai înaltă și mai profundă identitate patriotică, revoluționară.

Sentimentul istoriei

Urmare din pag. 1

nerile clipei, în primul rînd prin prisma modului în care vor fi receptate faptele de acum în viitor. Fără a fi un joc de cuvinte, putem spune că se citește prezentul din viitor prin grila trecutului.

Cel mai important eveniment politic al acestui an, atît de încărcat în aniversări istorice, Congresul al XIII-lea, este privit ca un eveniment istoric tocmai din această perspectivă, tocmai pentru că el așează, într-o continuitate, temelii României viitoare, deschizînd noi orizonturi, apropiind, prin ceea ce propune, împlinirea unui vis istoric. Vis îndrăznet, vis cu un contur mai clar exprimat în ultimii douăzeci de ani, de cînd la conducerea țării și a partidului se află tovarășul Nicolae Ceaușescu. A visa, a visa îndrăznet este o consecință a libertății. A visa este și o așezare firească în istoria patriei și a poporului tău. A avea sentimentul apartenenței la o istorie pilduitoare a poporului român înseamnă, de asemenea, o urmare a stării de libertate. Această stare s-a produs și s-a consolidat în perioada cuprinsă între Congresul al IX-lea și al XIII-lea, perioadă numită, pe drept, „Epoca Nicolae Ceaușescu" perioadă ce își va afla continuarea prin realegerea în înalta funcție de secretar general al partidului a ctitorului României moderne, adică a unei Românii conștiente de istoria sa.

Pentru noi — mierea lumii!

Urmare din pag. 1

afla în deplin echilibru cu lumea, într-un echilibru adînc, intim, generator de energie vitală și facultăți creative irepetabile. Dar pentru asta ni se cere să vedem ordinea adîncă a lucrurilor, să ne înțelegem viața în intimitatea ei. Observate și trăite „de la balcon" întîmplările cotidiene vor avea doar culoare și varietate dar niciodată o lege lăuntrică, legea lor de creștere și de înlănțuire pe care numai implicîndu-ne conștient, profund și dramatic, putem să le determinăm.

Nici nu cred că poate exista pentru literatură un alt destin. Apelul la calitate — poate cea mai frumoasă idee-etalon a socialismului nostru pusă în circulație de secretarul general al partidului în răstimpul istoric care desparte Congresul al IX-lea de Congresul al XIII-lea — a fost rostit și înțeles ca apel la calitatea vieții, la etica convingerii noastre intime cu lumea și societatea, la acea implicare lucidă și conștientă care singură poate să determine solaritatea, anotimpurile acelea fabricate după cantități de lumină mereu variabile și care fac ca un drum prin țară să devină o urcare în patrie, înălțare în spirit, într-un rost omenesc care să nu se poată desprinde vreodată de echilibru, de imaginea unui deal șiroind de lumina aurie a toamnei, și a cărui frumusețe să nu îți sprijine ochiul ci sufletul.

Ce altceva le-am putea garanta concetățenilor noștri decît frumusețea și binele. Cum i-am putea sprijini altfel să trăiască decît dezvăluindu-le adevărul că patria nu este doar o simplă hartă geografică ci „jertfă de tot", singurul loc din lume în care granițele dintre om și realitate se pierd în iubire și devotament ? Unică, irepetabilă, statornic la obîrșia devenirii și a aspirației omenești.

Astăzi, 17 noiembrie a.c., ora 12,00, are loc la Muzeul Literaturii Române vernisajul expoziției „Ecoul răscoalei lui Horea în literatura română".

Cărțile inspirate de figura eroului național, mărturiile iconografice, manuscrisele și documentele expuse demonstrează permanența simbolică a luptei pentru libertate și unitate națională în conștiința poporului român și a literaturii noastre.

Epopeea națională

Urmare din pag. 1

asumată, trăită și purtată pe cont propriu, spațiul acesta de căpătîi la urma urmei, viața pe care o conține și starea, gîndurile și sentimentele pe care le propagă ne reprezintă într-o indisolubilă unitate, la zi, pe traiectul celor mai de seamă înfăptuiri. De la semnificația ei ca durată și pînă la realitatea concretă, în înfățișări economice și sociale care au schimbat pur și simplu imaginea în relief a țării, ea, această epopee, ființează ca liant între generații, timpurile viitorului se unesc cu acelea ale prezentului și în matca sa de spirit se adună tot ce s-a creat mai frumos și mai durabil pentru oameni și de către oameni ca și pentru mostenirea vie, permanentă, a patriei. Cunoaștem momentul definirii ei, ne putem imagina acea clipă unică de sinteză și inspirație în care istoria, lupta și viața, munca și creația poporului au putut fi văzute, ca un singur, prospăt suvoi în limpezimile căruia se puteau citi toate înnoirile de azi. În transparența acelei clipe il vedem pe cel care înțelegînd întreg sensul și amplitudinea istoriei o numește ca principiu, ca deziderat și realitate totodată, o propune și o consacră, într-o mare perspectivă, ca termen și concepție de referință : epopeea națională. Și prin aceasta deschide însuși limbajul rostirii noastre în actualitate. Ținînd de viziunea unică asupra istoriei, ideea și concepția de epopee națională au pus într-o lumină nouă rolul creației, al culturii și artei, locul și misiunea lor în societate. Primează climatul valorii, substanța acestora. Și este meritul desăvîrșit al secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a cărui gîndire și faptă s-au inscris în materie de creație și orientare a acesteia, ca în atîtea alte domenii, ca o contribuție de cel mai larg ecou. Să rememorăm numai în datele lor generale anii ultimelor două decenii, de pildă, și vom reține desigur tot ceea ce a însemnat ideea de epopee națională în viața spirituală a țării, dimensiunea nouă pe care a dobîndit-o însuși specificul național al creației și valențele universale ale acesteia, forța în plan educativ a culturii și mai ales așezarea ei între criteriile și argumentele de fond ale construcției de conștiință. De la aspirația către cultură și artă s-a produs nu saltul, nu căutarea ci arcușul înalt și edificator către nevoia de cultură și artă, către treapta cea mai de sus a manifestării prin cultură și artă, a existenței creatoare.

PROBABIL / POSIBIL

Civilizația tehnologică

Una dintre funcțiile educative ale literaturii, despre care s-a discutat mai puțin la noi poate fi înțeleasă doar dacă luăm în considerare unele mutații pe care sociologia literaturii le poate detecta. Este vorba despre funcția civilizatoare, sens tehnico-științific.

România ultimelor patru decenii și mai ales a de după Congresul al IX-lea al P.C.R. s-a ansformat nu numai în sens material, prin ariția pe harta țării a unor importante obiecve industriale și culturale, ci și prin consolirea unor mentalități noi față de muncă. Evoția istorică a acestei perioade a dovedit că acționare corespunzătoare în cîmpul activiții practice nu poate fi concepută în absența or concepte, pe care în mod global le-am mit prin sintagma de mai sus : civilizare nologică. Pentru a face față solicitărilor conporaneității, ale unei industrii dezvoltate, unei agriculturi aflată într-o continuă perționare, omul României de azi nu se poate pensa de o sumă de noțiuni și cunoștințe ințifico-tehnologice. În plus, foarte importă este pentru el deținerea unei anumite ntalități adecvate. Avem deci toate motivele ne punem următoarea întrebare : în ce măra literatura română a ultimelor decenii a puns acestui deziderat important ?

Putem remarca, în primul rînd, numeroasele ieri cu personaje și acțiuni din mediul instrial, și agricol (mediu unde introducerea nicilor moderne a introdus o puternică nuanindustrială). În aceste cărți autorii s-au străit să prezinte în moduri cît mai nuanțate oblemele specifice ale industriei, relațiile erumane caracteristice mediilor industriale, nflictele și dilemele unor oameni care trăc și lucrează în asemenea medii. O enumee a preocupărilor principale ale acestei literi a industriei este dificil de realizat, astîncît ne vom mulțumi să menționăm doar a dintre cele mai importante teme, de o arboare actualitate : cea a disciplinei industriale. Părînd la prima vedere un concept dogmatic, disciplina industrială este, de fapt, o condiție foarte importantă, poate esențială a civilizației tehnologice, pe drumul căreia România s-a angajat cu hotărire în ultimele decenii. Dacă în societățile patriarhale este posibilă o conviețuire capricioasă, bazată pe inițiative individuale, care pot atinge anarhicul, fără efecte dezastruoase, în societatea tehnologică asemenea fenomene au consecințe mult mai grave. Deci, pentru a folosi o formulare mai sugestivă, putem spune că disciplina tehnologică nu este altceva decît un respect pentru ordine, fără de care marile realizări ale unei țări industrializate nu pot fi concepute.

La civilizarea tehnologică a constructorilor contemporani ai României socialiste a participat, cu bune rezultate, și literatura de anticipație, acel gen pe care, după unele estimări modeste, îl preferă și-l citesc circa un milion de cititori români, mai ales tineri. Meritul acestei literaturi a fost că a familiarizat în mod asiduu pe cititor cu problemele științifice și tehnice importante ale contemporaneității. De asemenea i-a deschis interesul pentru raționamentul de tip științific și tehnic, atît de necesar în actualitate. În fine, este de precizat că frecventarea de către tinerii cititori ai unei literaturi a îndrăznelii gîndirii și a ingeniozității constructive a dus la consolidarea sentimentului stenic al încrederii în posibilitățile omului, în capacitatea lui de izbînzi în lupta cu diferitele vicisitudini inerente, apărute pe parcursul evoluției.

În preajma marelui eveniment din istoria patriei noastre, Congresul al XIII-lea al partidului, făcînd bilanțul unui domeniu atît de neaparent cum este cel al mentalităților, putem conchide cu bucurie că în procesul complex al formării omului nou, demersul îndreptat spre civilizarea tehnologică a fost concretizat în mod remarcabil.

Voicu Bugariu

Patria de azi — patria de mîine

Urmare din pag. 1

Patria este locul unde inimile bat același ritm. Patria este locul în care conștiințele se găsesc laolaltă, puternice prin sudura solidarității.

Patria este certitudinea supremă a zilei de azi, împodobită în culoarea muncii libere și demne. Patria este locul de naștere al cutezătorului vis de mîine, către care urcă brațul și gîndul, într-o îngemănare demnă de ritmurile odei.

Patria este spațiul de etern, de solidaritate în gînd și faptă al tuturor fiilor ei. Patria este spațiul de etern al tuturor fiilor ei...

Ei, Patriei, îi aduce poporul, în aceste zile ale anotimpului rodniciei, ofranda, ivită din gînd comunist, a unor măreți planuri de înnoire, de prosperitate și civilizație.

Congresul al XIII-lea, supremul forum al celor mai vrednici fii ai țării, comuniștii, printr-o amplă investigare a prezentului și o lucidă scrutare a cerințelor viitorului, va hotărî chipul zilei de mîine a Patriei.

Îl aflăm desenat în linii ferme, în generoasele și mobilizatoarele obiective cuprinse în Proiectul de Directive, în a cărui elaborare rolul decisiv revine secretarului general al partidului.

Iar din paginile acestuia o convingere se impune cu limpezime : ziua de mîine a României va fi o zi de tot mai cuprinzător progres, de consacrare durabilă a unei noi calități a vieții și a muncii. Ea, această zi a început demult, dar niciodată nu s-a înscris în spații ale faptei durabile atît de dense cum sînt cele ale noastre, ale tuturor celor de azi.

Sub cerul liber, suveran al țării, înrolați într-un puternic front al muncii, într-o continuitate ce mărturisește claritatea țelurilor, noi toți, oamenii tuturor generațiilor, purtînd, indiferent de profesie, numele de constructori, făurim cu mîndrie, într-o lucrare demnă, ziua de mîine. Noile dimensiuni ale acestei vaste lucrări naționale, ce vor fi trasate cu mînă fermă și inspirată de Marele Arhitect al Noului Ev Socialist al țării, Partidul Comunist Român, la Congresul al XIII-lea, cheamă — în spații de adînci deveniri materiale și umane — voințele și energiile tuturor. Pentru o Românie liberă, independentă, modernă, socialistă.

Rememorări

1

Ani de zile mă sculam odată cu vecinul meu, un lăcătuș mic și fragil care lucra la Fabrica de vagoane. Stăteam gard în gard și mă trezea tușind și fredonînd melodii vesele, mă trezea să nu întîrzii și să prind afurisitul de tramvai anacronic care mă ducea în Podgoria Aradului unde-mi exercitam profesia de dascăl. Mergeam împreună pînă la stația tramvaiului.

Eu cu nelipsita sacoșa de baschet în mînă, în care zdrăngăneau oala cu sarmale, el cu celebra lui cutie de lemn, un fel de lădiță vopsită maro în care-și ducea sculele și mîncarea. L-am rugat odată să-mi arate conținutul acelei misterioase lădițe și mi-a deschis-o ezitînd. vag jenat, și am rămas trăznit de cîte drăcii folositoare avea înăuntru. Clește, ciocan, șurubelnițe de diferite mărimi, o nicovală în miniatură, un fierăstrău de tăiat fier, un metru metalic, sîrme încolăcite, dăliți ascuțite, șuruburi ruginite, cuie, broaște demontate, lacăte enorme, balamale, ce mai, era plină ochi. Nu l-am văzut decît duminica, cînd ieșea să fumeze în fața casei, fără nelipsita lădiță în mînă. Mai tîrziu, cînd posibilitățile mele financiare s-au îmbunătățit și cînd el ajunsese la pensie și bătea cartierul cu aceeași lădiță în mînă executînd din prietenie vecinilor mici reparații, i-am cumpărat o lada cu scule noi și sofisticate. N-a folosit-o multă vreme ținînd-o pe scrinul din fața oglinzii impănată cu pozele lui și ale familiei, ca pe un obiect decorativ. L-am întrebat de ce nu se folosește de noile scule și el mi-a răspuns că „încă nu-l ascultă și nu-i cunosc prea bine". M-am nimerit din întîmplare acasă la inmormintarea lui.

Astfel l-am văzut pentru ultima oară întins în sicriul simplu, cu capul sălțat puțin, privind parcă spre cer, în hainele lui de duminică, mic și plăpînd, avînd așezată alături de trupul său puțin lădița veche, plină de scule și șuruburi, lădița cu care traversase o viață și de care nu vroise a se desparte nici după moarte.

2.

Fiindcă a executat muncă grea de la 18 ani, și fiindcă fiecare an muncit i s-a socotit la pensie dublu, prietenul meu, muncitor de înaltă calificare e un **pensionar tînăr.** Știe o mulțime de lucruri, e pescar pasionat și povestește cu un farmec inegalabil întîmplări din viața lui.

A fost brigadier pe trei șantiere naționale, voluntar și nesilit de nimeni, cum zice el, a dormit în barăci și s-a încălzit la lămpi cu petrol, și dimineața se scula impreună cu alți tineri de vîrsta lui și porneau cîntînd și cu steagul roșu în frunte să ia în piept munții și să-i disloce cu tirnăcoapele lor tradiționale. Nu le fixase nimeni vreo normă, nu exista un plan.

Norma o **spărgeau** ei, alimentați de elanul simplu și tineresc și de conștiința lor profund patriotică. Primeau masă gratuit, nici un ban, ceva țigări și un rînd de haine asortate cu o pereche de bocanci solizi. Munceau voluntar și cu dăruire, nu primeau, repet nici un leu. Odată, cînd a venit în vizită un **activist pe linie de partid,** cum zice prietenul meu făcîndu-mi cu ochiul, și cînd acesta a întrebat dacă vrea să iasă cineva la raport, a ieșit el.

A ieșit batînd pasul milităresțe în bocancii lui scîlciați, salutînd milităresțe și, spre nedumerirea brigadierilor, a raportat următoarele : „Sînt brigadierul G.F. și vreau să vă rog să trageți la raspundere pe cei care adaugă apă în rația noastra de vin".

Fiindcă, am uitat să vă spun, în afară de hrană, țigări și îmbrăcaminte, primeau zilnic și cîte o jumătate de cană de vin.

Îl întreb care a fost reacția acelui activist de partid. El îmi răspunde : „A zis, de azi înainte o să primiți o cană întreagă cu vin și... nebotezat !" Și așa a fost !

3.

Clipa aceea din amurg, cu puțin înainte de asfințitul soarelui, cînd ne adunam, copii fiind, la gardul fierarului, privindu-l cum iese din hărabaia plină de aburi și foc, mușchiulos și negru, dezbrăcat pînă la briu, apropiindu-se de ciubărul de lemn din mijlocul curții, de lîngă fîntînă, și de cei doi ucenici stînd smirnă cu niște oale de tablă în mînă. Ieșea ca o arătare din alte lumi, uriaș și neterestru cu sudoarea curgîndu-i pe trupul numai mușchi și se apropia cu pași leneși și cu o nesfîrșită voluptate înscrisă pe chip, de butoiul cu apă limpede și rece. Se apleca incet cu fața spre pamînt curbindu-și spinarea. Făcea un semn și cei doi ucenici începeau să-i toarne apă pe ceafă și pe cap și pe șale, metodic și cu grijă, în timp ce el se săpunea gemînd și chiuind de plăcere și se făcea tot mai alb și tot mai frumos, îndreptîndu-se și înălțîndu-se incet-incet, cu corpul aburind, înalt și statuar, ca un Hefaistos înainte de-așI pune cămașa odihnei. În fierăria plină de fum și abur, foalele de piele răsuflau agonic, și uneltele vlăguite de forța celui ce le minuise o zi intreagă, intrau în somnul lor metalic. Doar el, proaspăt și primenit, surizător și puternic, se apropia de fîntînă și trăgea douăzeci de găleți pline ochi, cu o viteză nemaipomenită, umplind la loc butoaiele pentru ceremonialul spălării de a doua zi.

Mircea Micu

ANUNȚ

Cea de a XI-a ședință a Cenaclului Dacia Feniks are loc pe data de 17 nov. a.c., orele 16,30, la Casa Scriitorilor — Calea Victoriei 115.

Citesc : DOMNITA NEAGA, ANGHEL GĂDEA ȘI MIHAI CUCIURAN.

Fapte la temelia acestui timp

Urmare din pag. 3

progres, cu un nivel de viață materială și spirituală în continuă creștere.

În cele aproape două decenii care au trecut de la Congresul al IX-lea al partidului, România a acumulat valori materiale și a cunoscut transformări în toate structurile societății fără egal în intreaga sa istorie. În sfera producției industriale, dacă în 1965 realizam de 17 ori mai mult ca în 1945, în 1984 realizăm de 103 ori mai mult față de același an. O expresie sintetică a progresului economic și social al României o constituie investițiile care în 1965 erau mai mari de 25 de ori față de 1945 iar în 1984 de 108 ori față de același an de referință. În anul 1965 România realiza, în domeniul construcțiilor de mașini de 42 ori mai mult ca în 1945 pentru ca în 1984 să producă de 433 ori mai mult ca în 1945. În domeniul industriei chimice România produce, în 1984, de 1 198 de ori mai mult ca în 1945 și 1 081 ori mai mult ca în 1965. Mari succese s-au inregistrat în domeniul industriei ușoare și alimentare. Numai industria ușoară realizează în 1984, de 68 de ori mai mult ca în 1945 și de 57 ori mai mult ca în 1965.

O uriașă revoluție s-a înfăptuit în viața satului și în agricultura țării. Victoria socialismului în acest vast domeniu a determinat mutații hotărîtoare în configurația generală a satului care preia tot mai mult și mai rapid din civilizația urbană. Dispariția deosebirilor esențiale dintre sat și oraș a devenit o realitate cotidiană, fenomen ale cărui proporții sporesc odată cu dezvoltarea generală a țării. O contribuție de primă importanță la acest proces și-a adus-o mecanizarea agriculturii, dotarea acesteia cu tehnică de virf și cantități tot mai mari de produse ale industriei chimice. Dacă în 1945, spre pildă, la un tractor fizic reveneau 1 043 ha, în 1965 la un tractor fizic reveneau 121 ha ca în 1984 acestuia să-i revină doar 59 ha. Despre îngrășăminte chimice în agricultură putem vorbi numai după începutul operei de transformare socialistă a agriculturii Astfel, în 1950 agricultura a beneficiat de 6 000 tone îngrășăminte, în 1965 cantitățile au sporit la 266 000 tone, iar în 1984 la peste 1,7 milioane tone. Pe aceste baze producția agricolă a sporit în 1965 de 3,6 ori față de 1945 iar în 1984 sporul va fi de circa 7,2 ori față de 1945.

Toate aceste mari realizări sînt dedicate omului, îmbunătățirii necontenite a nivelului vieții sale. „Preocuparea fundamentală a partidului, țelul suprem al politicii sale, rațiunea însăși a construcției orînduirii socialiste și sensul a tot ceea ce înfăptuim — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — este creșterea bunăstării materiale și spirituale a maselor, satisfacerea cît mai deplină a nevoilor întregului popor, asigurarea condițiilor pentru manifestarea plenară a personalității umane".

A fi al țării tale

Urmare din pag. 1

în largul marelui fluviu, toate dorințele și speranțele ce ne-au însoțit istoria.

Putem contempla acum, în acest ceas de sărbătoare, cînd un popor și un partid întîmpină marele forum comunist, imaginea țării care constituie argumentul de neclintit al izbînzii, al visului devenit realitate vie. O industrie puternică, capabilă să răspundă oricăror exigențe ale veacului revoluției tehnicii și științei, o agricultură modernă și diversificată, o cultură care și-a fixat reperele majore susținîndu-le prin opere pe măsură, chipul nou al orașelor și al satelor. Numai un orb sau un răuvoitor poate nega ceva din toate aceste adevăruri. Trăim atîta nou, încît numai faptul că el crește odată cu noi, își află ritmurile în ritmul singelui nostru, al vieții noastre, ne împiedică uneori să-i realizăm adevăratele dimensiuni.

Dar, așa cum spune secretarul general al partidului, „nimic n-a venit de la sine, nimic n-a căzut din cer". Totul a însemnat muncă și gîndire permanentă, trudă chiar, sacrificiu chiar. Un popor a construit construindu-se. A îndrăznit depășind, învingîndu-și inerțiile, descoperind în fiecare domeniu marele sens al creației. Iată, acum există desenată harta viitorului pînă la începutul mileniului trei. Un viitor care va fi așa cum îl gîndim, pentru că avem certitudinile prezentului. Un viitor care va fi, pentru că ne conduce și ne va conduce către el Bărbatul care ne-a redat, intreagă și demnă, istoria, care construiește, cu viața sa, cu munca sa, cu iubirea sa de comunist român, proiectul limpede al Marelui Vis, Tovarășul Nicolae Ceaușescu. Nume al acestei epoci hotăritoare pentru existența națiunii române și renume al nostru în conștiința lumii contemporane. Pentru că tovarășul Nicolae Ceaușescu este al țării, dăruindu-i-se și învățîndu-ne pe fiecare să ne dăruim țării. Într-o decisivă, într-o supremă lecție de istorie trăită.

„Căutîndu-ne istoria la noi acasă"

Urmare din pag. a 3-a

Nicolae Ceaușescu se exprimă atît la nivel teoretic cît și la cel practic, relevînd, cu aceeași pregnanță, raportul dialectic dintre teoria și practica revoluționară, asumarea rolului de a imprima un curs nou, științific fundamentat, acestui proces.

Făurind prezentul glorios și gîndind temerar viitorul de aur o facem avînd mereu în minte faptele înălțătoare ale predecesorilor : „Oare cum s-ar simți un popor care nu și-ar cunoaște trecutul, nu și-ar cunoaște istoria, nu ar prețui și nu ar cinsti această istorie ? Nu ar fi ca un copil care nu-și cunoaște părinții și se simte străin în lume ? Fără îndoială că așa ar fi".

Cît de simplu și de pătrunzător se exprimă mai înainte exigența de a ne cunoaște la nuanță marii înaintași, lupta lor și, înainte de orice, a poporului pentru păstrarea ființei naționale, pentru libertate și independență ! Apoi, cît de exactă și de percutantă este observația că istoria unui popor îi aparține lui — desigur, în legătură normală cu a altor națiuni, cu care conviețuiește într-o zonă geografică distinctă — și că este obligația și, în primul rînd, dreptul său de a-și căuta istoria la el acasă ! Observația de mai sus a fost, este și va fi validată întotdeauna numai de istorie și dacă, de la Congresul al IX-lea, avîntul științei noastre istorice a căpătat noi dimensiuni și s-a integrat celui al societății, el a demonstrat astfel viabilitatea și valențele acestei orientări.

Cărțile de seamă și cu mare ecou printre cititori apărute între timp, fie ele reeditări ale unora de referință (în primul rînd ale lui N. Iorga, „Istoria Românilor", semnată de C. C. Giurescu și Dinu C. Giurescu, „Getica" de V. Pârvan, volumele lui Gh. I. Brătianu, Victor Papacostea ș.a.), fie ele noi (precum cele aparținînd acad. Ștefan Pascu, Ștefan Ștefănescu, David Prodan, Cornelia Bodea, Hadrian Dalcoviciu, Ion Ardeleanu, Mircea Mușat, A. Simion, Ion Horațiu Crișan și altora) au adus o contribuție de seamă la conoașterea istoriei noastre și universale și au ilustrat dinamismul științific al epocii pe care o trăim.

„Valoarea unei istorii cu adevărat științifice constă în înfățișarea obiectivă a faptelor, în interpretarea lor justă, constituind astfel o oglindă a conștiinței de sine a poporului, a claselor, înmănunchind experiența de viață și luptă a maselor și a conducătorilor". Sînt, acestea, cuvinte emblematice ce definesc exemplar și valoarea vremii de azi și, incontestabil de mîine, cărcia Congresul al XIII-lea, prin însăși calitatea sa de eveniment istoric în viața partidului și a poporului, îi va conferi noi și mari atribute și valente umaniste.

A face istoria clipei prezente înseamnă, în aceste circumstante, o obligație profesională și, mai presus de orice, o adeziune de conștiință ! Numai astfel oglinda conștiinței de sine ne va arăta chipul mereu frumos și tînăr al patriei !

A APĂRUT :

Almanahul „Luceafărul" 1985

CULTURA ROMÂNEASCĂ ÎN LUME

Proza românească în limba vietnameză

● **CA SEMN AL INTERESULUI RECIPROC** între R.S. România și R.P. Vietnameza de mai multă vreme cele două țări fac un schimb cultural fructuos. De curînd mai multi scriitori români au fost prezentați cititorilor din Vietnam într-o haină lingvistică nouă. Editura Opere noi din Hanoi a tipărit sub auspiciile Asociației Scriitorilor Vietnamezi o culegere de proze scurte din literatura română contemporană oprindu-se asupra unor nume reprezentative. Culegerea care se intitulează, după titlul uneia din bucățile traduse, „Întîlnire tîrzie" cuprinde scriitori din mai multe generații pentru a oferi cititorului vietnamez un tablou sugestiv din proza românească contemporană. Iată autorii și titlurile : Lucia Demetrius este prezentă în antologia de la Hanoi prin nuvelele : „Moartea omului fericit" și „Soarele în familie", din proza lui Eugen Barbu a fost preferată nuvela „Munca de jos" sub titlul „Așa e munca" ; Nicolae Tic este prezent cu proza intitulată : „La 16 zile" iar Nicolae Velea cu „Întîlnire tîrzie" care a dat și titlul întregului volum. Traducerea din limba română a fost făcută de Vu Dinh Dinh.

Această antologie care prilejuiește un contact elocvent al cititorilor vietnamezi cu scrieri reprezentative ale prozei noastre contemporane, a fost tipărită în cinstea celei de a 40-a aniversări a revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă de la 23 August 1944.

Este un reușit gest editorial care ilustrează dorința de cunoaștere și de colaborare dintre popoare prin literatură.

SPORT

Sunetul ierbii și al ploii

Sadenit de superstiții — cînd se schimbă anotimpurile, în lutul gîndurilor mele se înalță un vișin tînăr pîndit de iepuri — duminică, am urmărit cuplajul bucureștean la televizor, într-un sat de cîmpie. Acolo îmi țin jungherul, îngropat în tămîie : numai astfel se păstrează lama plină de arome ațîțătoare. Deci, se loveau ciolanele sălcimilor la colțul casei, ploua strimb și cu anasina, ploua numai prin țeavă de pușcă ruginită, și-un oilc de umbre (am numit echipa Rapidului) se zbătea pe micul ecran să se izbăvească de moțăiala diviziei B. Carne amorțită, dragostea noastră de sub streașina gării, bagi cuțitul și dai numai de noduri, nici-un fir de nerv, nici măcar atît cît să-ncingi o libelulă peste mijloc. Dacă n-ar fi Jiul și Politehnica Iași și F.C. Baia Mare, ce viscol aspru ar izbi-n coastele Giuleștiului, parcă tot mereu mai încinse de febră. Și cînd mi-amintesc cum se julea toată lumea la genunchi în pragul de fildeș al Podului Grant, cel păzit de Tamango (acum antrenor-jucător al echipei din Crevedia) mă ia cu amețeală prin stinsa bucurie a tinereții. Nu vreau să cînt pe strune un cîntec de plază-rea, dar ploaia vînătă, lacul obsedat de săgețile ce sfîșiau cîmpia cu venin din munții încătușați în lapoviță, turnau în mine batjocură. Schimbați macazul, Mandiba și Krauss, căci se apropie stația Vintileanca.

Sportul studențesc, lupul rănit la Milano, a întins vinătoare bogată, vreme de un ceas și jumătate. Putea să înfulece și mielul și stina, dar s-a oprit să-și îndese botul în ploaie, fiindcă mielul era prea bleg. Nu credeam să am cîndva la suflet și în pogoanele mele de pelin această echipă și, iată, azi, întîmplările ei mă țin legat de stufuI mirării. Peste balta sărată și cu dangăt stins a Giuleștiului crește, se mișcă și ia ființă timpul unei alte iubiri. Vraja, chiar inventată, are și subsol și mansardă. E loc destul în casă, prin urmare și pentru două povești. Eu pot foarte ușor să-mi vînd zeii pe un măr rotund, simbolurile însă niciodată, de aceea vă anunț ca voi rămîne și pe viforniță în grădina dezvelită a Rapidului, indiferent că azi îmi sînt mai dragi Iorgulescu și Hagi decît oricare alt jucător scris cu litere roșii în Almanahul Gotha al Giuleștiului, care-i Mersul trenurilor pe perioada de iarnă.

Am presimțit (cîmpia-mi insuflă puteri sau mi le cîrpește cu iluminări proaspete pe cele rupte) ca Dinamo și Steaua îmi vor da de furcă în planul emoțiilor. În casa primitoare și la masa lungă, plină de rondele toamnei, eram singurul simpatizant (deci al treișpelea jucător) al dinamoviștilor. A inseris Steaua și gazda mi-a umplut paharul. Pentru mine se spărsese o țiglă pe acoperiș și bătea cu măzărîche-n geamuri, dar lacul (în ochii stelițtilor) se umpluse cu luntrii-năluci. A egalat Andone, luntrile s-au înecat, Dragnea a luat conducerea, talpa casei s-a umplut de vuietul așteptării, vîntul și-a rupt fălcile, ploaia trăgea lumea-n țeapă. Numa-n paharul meu vinul nu-și schimba culoarea. Apoi s-a făcut ziuă în toate cănile, fiindcă steliștii au înclinat capul, recunoscînd că Dinamo a fost mai bună. Dar și mai colțoasă, zic eu. Pentru că nu e voie, de exemplu, să te numești Suciu, să aspiri la un loc în națională și în același timp să te repezi cu pumnii în adversarul care te-a deposedat de minge. Și totuși, ce meci frumos a fost în prima repriză !

În încheiere : am văzut aseară rezumatul partidei Turcia—Anglia (0—3 !) și nu mi-a trecut un sloi de gheață prin șira spinării. Turcii au prezentat o echipă de cafegii în dulce tihnă, englezii și-au văzut de treaba lor, grăind cu picior spilcuit în iarba leneșă de pe malurile Bosforului. Nu cred că e cazul ca pe Mircea Lucescu să-l ia frica, iarba noastră sună tăios.

Fănuș Neagu

17 NOIEMBRIE 1984

L

CEAUȘESCU-ROMÂNIA

O RELAȚIE-SIMBOL ÎN CONȘTIINȚA LUMII CONTEMPORANE

Iteratura politico-filozofică a lumii consemnează de aproape două decenii o contribuție românească de valoare universală, ce îmbogățește patrimoniul de înțelepciune al omenirii cu valențele generoase, profund umaniste, care definesc de totdeauna spiritualitatea și fapta poporului nostru și care cunosc o plenară afirmare în acest moment al istoriei României : opera președintelui Nicolae Ceaușescu. Bibliografia operelor consacrate României de astăzi, personalității și concepției președintelui țării, evoluează continuu, de la an la an, pe toate continentele. Editate în limbi de circulație internațională sau în limbi vorbite în arii mai restrînse, operele președintelui României, lucrările consacrate gîndirii și activității sale prodigioase, dedicate binelui poporului român, cauzei păcii, înțelegerii și colaborării în lume, reprezintă măturia elocventă a interesului crescînd pe care îl generează în conștiința lumii de astăzi realitățile românești, opera de edificare a noii societăți în patria noastră, demersurile nobile întreprinse de țara noastră pe plan mondial, în slujba afirmării idealurilor cele mai înaintate ale omenirii. Această bogată literatură social-politică, destinată să facă tot mai cunoscută peste hotare România socialistă, realizările sale pe plan intern, neobosita sa activitate pe plan extern, învederează totodată înalta stimă și prețuire de care se bucură, pretutindeni în lume, țara noastră, președintele Nicolae Ceaușescu, inițiativele românești avînd ca finalitate edificarea unei lumi mai bune și mai drepte.

Stindardele României

Oriunde pașii-mi duc prin
România
de-un farmec sfînt simțirea-mi
are parte
căci peste tot se vede omenia
unui popor îndrăgostit de arte.

Și-acolo unde-și coace spicul glia,
și-n fabrici unde focul veșnic arde,
a fost să-mi iasă-n cale Poezia
sub falnicele vieții noi stindarde.

Sînt ale visurilor împlinite
în întregime, nu pe jumătate !
Sînt ale roadelor de toți muncite,
ce tuturor, nu citorva, sînt date !

Și totodată sînt și ale mele
stindardele, căci visul meu e-n
ele !

Miguel Angel Asturias
Guatemala

Într-un răstimp de mai puțin de două decenii, în numeroase țări ale lumii de pe toate meridianele, au apărut peste 120 de lucrări consacrate României, președintelui Nicolae Ceaușescu. Este, fără îndoială, momentul în care, în lume, s-a scris mai mult ca oricînd despre România, momentul în care a apărut un număr mai mare ca oricînd de cărți consacrate realităților românești. Faptul acesta este încărcat de profunde semnificații, generatoare de o justificată mîndrie patriotică. Bogata activitate editorială desfășurată pe plan mondial în scopul mai bunei cunoașteri a României contemporane, a tradițiilor și istoriei sale, a culturii și civilizației sale, a vieții și realizărilor de astăzi ale poporului român, ca și a aspirațiilor sale cutezătoare, a obiectivelor de dezvoltare a țării în viitor, este corolarul firesc al înfăptuirilor istorice obținute de poporul român în construcția societății socialiste, al strălucitei afirmări a României de astăzi în viața internațională, în această epocă, cea mai rodnică din întreaga istorie a țării : Epoca Ceaușescu.

Operele președintelui Nicolae Ceaușescu, volumele consacrate gîndirii și acțiunii sale politice au văzut lumina tiparului în peste 20 de limbi vorbite în lume, la edituri din cele mai prestigioase. În rîndul autorilor și editorilor acestor lucrări se află oameni politici de seamă, fruntași ai vieții publice, scriitori și publiciști consacrați din diferite țări ale lumii. Este și aceasta o expresie pregnantă a faptului că personalități politice marcante, reprezentanți ai vieții economice, științifice și culturale internaționale, care iau act de realizările României de astăzi asociază în mod firesc profundele prefaceri ce au dus la ridicarea României pe trepte tot mai înalte de progres și civilizație cu activitatea prodigioasă, neobosită, desfășurată de tovarășul Nicolae Ceaușescu în fruntea partidului și statului, activitate pusă în slujba intereselor fundamentale ale națiunii, a înfloririi continue a patriei noastre socialiste.

În același timp, numele secretarului general al partidului, președintele Republicii, este rostit pretutindeni în lume cu profund respect și înaltă stimă pentru consecvență și inepuizabilă energie în activitatea pe care o desfășoară pe plan internațional pentru adîncirea și realismul analizelor științifice și limpezimea concluziilor acestora, pentru principialitatea, caracterul constructiv și umanismul ce definesc inițiativele vizînd soluționarea pozitivă, în conformitate cu năzuințele tuturor popoarelor, a problemelor cardinale ale lumii contemporane.

În anii care au trecut de la Congresul al XII-lea al partidului, ani de rodnice împliniri în edificarea vieții noi, ani de strălucită afirmare a României pe arena internațională, în numeroase țări au apărut noi și noi lucrări care realizează o imagine tot mai cuprinzătoare, în conștiința generală, a contribuției teoretice de inestimabilă valoare a președintelui Nicolae Ceaușescu la îmbogățirea gîndirii politice, revoluționare a epocii, a prodigioasei activități desfășurată de conducătorul partidului și statului nostru, pentru salvgardarea păcii în lume, înfăptuirea dezarmării, edificarea unei noi ordini economice și politice internaționale, dezvoltarea largă, nestingherită a colaborării dintre state, realizarea aspirațiilor de progres și prosperitate ale tuturor popoarelor lumii. În țări ca R.P. Chineză, Grecia, India, Italia, Pakistan și altele, au apărut noi volume, în cadrul unor cicluri de lucrări prezentînd gîndirea social-politică a președintelui Nicolae Ceaușescu.

Numeroase lucrări apărute în acești ani peste hotare înfățișează mărețele succese dobîndite de poporul nostru sub conducerea partidului comunist, a secretarului său general, în opera de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate, în lumina hotărîrilor Congresului al XII-lea și ale Conferinței naționale ale partidului, a orientărilor și indicațiilor cuprinse în cuvîntările și articolele tovarășului Nicolae Ceaușescu. Se remarcă, din rîndul lucrărilor cu această tematică apărute în străinătate, în ultimii cinci ani, volume purtînd titluri semnificative : **„România și conducătorul său"** (Atena, 1980), **„Nicolae Ceaușescu : România, realizări și perspective"** (Islamabad, 1980), **„România și președintele Ceaușescu"** (Delhi, 1981), **„Ceaușescu și România — prezent și perspective"** (Colombo, 1981), **„Nicolae Ceaușescu și calea românească spre socialism"** (Londra, 1982), **„Umanismul politic al lui Ceaușescu"** (Roma, 1982) ; **„Președintele Ceaușescu și România** (Port-Louis, Mauritius, 1983), **„Adevărata Românie a lui Ceaușescu"** (Paris, 1983), **„Nicolae Ceaușescu — strategia politică a rațiunii"** (Viena, 1983), **„Nicolae Ceaușescu despre calitatea vieții"** (Delhi, 1983) și altele. Un eveniment editorial deosebit l-a reprezentat lansarea, în 1983, la Londra, New York, Paris și Bonn a lucrării **„Nicolae Ceaușescu : constructorul României moderne — om de stat de talie internațională".**

Prezentînd realitățile românești de astăzi, prezentul și viitorul României socialiste, așa cum se prefigurează el în programele de dezvoltare multilaterală a societății noastre, lucrările apărute peste hotare în acești cinci ani proiectează chipul de astăzi al țării pe fundalul istoriei bimilenare a poporului român, relevînd continuitatea și vitalitatea sa, lupta sa necontenită pentru afirmarea ființei naționale, pentru libertate și independență.

Cităm, din rîndul acestor lucrări apărute în ultimii cinci ani : **„Momente din istoria poporului român reflectate în opera președintelui Nicolae Ceaușescu"** (Sao Paulo, 1984), **„România. De la Burebista la Ceaușescu"** (Bruxelles, 1984), **„România. Marea Unire de la 1918"** (Atena, 1984) și altele.

Concepția președintelui Nicolae Ceaușescu privind marile probleme ale contemporaneității, analiza cuprinzătoare, profund științifică, asupra principalelor tendințe, procese și orientări din viața internațională își găsesc o amplă prezentare în volume apărute în perioada amintită în numeroase țări ale lumii.

Consider că influența cea mai mare exercitată de președintele Nicolae Ceaușescu și de România pe arena mondială se desfășoară în eforturile de asigurare a păcii. Printr-o politică promovată cu consecvență, care nu este dependentă sau dictată din afară, țara dumneavoastră a contribuit la dezarmare și la eforturile îndreptate spre realizarea unor acorduri privind măsuri de întărire a încrederii.

Convingerea mea este că, sub conducerea președintelui Nicolae Ceaușescu, România va continua să dezvolte ample legături internaționale, cu țările din toate regiunile. Din propriile mele analize, din discuțiile pe care le-am purtat cu președintele Nicolae Ceaușescu, știu că aceasta este hotărîrea conducătorului României, iar prestigiul, pe deplin meritat, pe care țara dumneavoastră l-a dobîndit în lume se datorează în întregime abordării creatoare de către președintele României a marilor probleme ale lumii contemporane.

Robert Maxwell
directorul Editurii „Pergamon Press", în care a apărut volumul „Nicolae Ceaușescu — constructorul României moderne, om de stat de talie internațională".

Am această fericire

Trăiesc și învăț
în anotimpul Ceaușescu
și-s înflorit,
vestind belșug.
Am această fericire
pe care o țin în inimă
ca pe un tezaur neprețuit,
și pe care o voi duce cu mine,
toată,
în țara străbunilor
unde-mi voi aminti mereu
de un țărm de basm,
cu oameni frumoși și buni
cîrmuiți în veacul lor luminat
de cea mai vie conștiință
a secolului : Ceaușescu

Hussein Jasser
Kuweit

Și visul meu se cheamă Ceaușescu

Visez o stare
căreia umanitatea
îi dă mereu mai puține șanse
de a se realiza vreodată : fericirea.
Visez cu încăpățînare
un timp care va veni negreșit
nu în întîmpinarea omului,
ci va fi creat de el : comunismul.
Visez cu încredere
o epocă de stabilitate deplină,
cînd umanitatea va începe
în sfîrșit
să construiască punți ale
înțelegerii
trainice, firești, necesare
între indivizi și popoare.

Și visul meu se cheamă
Ceaușescu.

Marwan Abou Mehri
Liban

Epoca Ceaușescu

Numele Său
este perfect traductibil
în toate graiurile Pămîntului,
și adevărații oameni
îl rostesc cu entuziasm.
El înseamnă, mai presus de toate
ieșirea din ignoranță,
instaurarea unei noi ordini,
încetarea conflictelor armate,
dezarmare și pace mondială.
Și mai înseamnă că,
dacă toate acestea într-o bună zi
vor deveni aievea ieșind din
starea de vis
umanitatea se va întoarce în Eden,
iar Epoca Ceaușescu
nu va cunoaște sfîrșitul.
Să-i urmăm drumul
deplin încrezători
în zodia cea bună a planetei.

Sabah Baghdadi
Irak

Un loc deosebit îl ocupă cărțile care înfățișează doctrina de pace a președintelui României, neobosita sa activitate consacrată edificării unei lumi fără arme și fără războaie. Înalta apreciere de care se bucură demersul profund umanist al conducătorului României socialiste consacrat edificării securității și dezvoltării colaborării în Europa, înfăptuirii dezarmării, salvgardării păcii în lume, își găsește o semnificativă expresie în chiar titlurile cărților apărute în acești cinci ani peste hotare : **„Nicolae Ceaușescu — o viață dedicată păcii"** (Delhi, 1980), **„Nicolae Ceaușescu — Contribuția României la realizarea unui sistem trainic de securitate și cooperare în Europa"** (Islamabad, 1980), **„O diplomație pentru pace. Contribuții ale României, ale președintelui Nicolae Ceaușescu, la securitatea și cooperarea europeană"** (Roma, 1981), **„Nicolae Ceaușescu — O luptă pentru dezarmare și pace"** (Bruxelles, 1982), **„Dezarmarea — problemă vitală a întregii omeniri"** (Islamabad, 1982), **„Nicolae Ceaușescu, un militant realist al timpurilor noastre pentru dezarmare și pace"** (Haga, 1983), **„Nicolae Ceaușescu — pace și dezarmare"** (Atena, 1983), **„Destinderea și dezarmarea — punctul de vedere românesc"** (Londra, 1983), **„Pentru transformarea Balcanilor într-o zonă a colaborării și păcii, liberă de arme nucleare"** (Atena, 1984).

Eforturile neobosite desfășurate de România socialistă, de președintele țării, pentru îmbunătățirea continuă a relațiilor dintre state, pentru democratizarea întregii vieți internaționale, pentru edificarea unei noi ordini economice și politice mondiale, pentru crearea unei lumi mai bune și mai drepte sînt reflectate în lucrări ca **„Nicolae Ceaușescu, promotor al egalității popoarelor și statelor"** (Rabat, 1981), **„Nicolae Ceaușescu — lichidarea subdezvoltării, a decalajelor dintre state, făurirea unei noi ordini economice internaționale — probleme cardinale ale zilelor noastre"** (Tokio, 1981), **„Nicolae Ceaușescu — Concepția asupra noii ordini economice internaționale"** (Brasilia, 1981), **„Președintele Nicolae Ceaușescu și democratizarea relațiilor internaționale"** (Beirut, 1981), **„Ceaușescu și rolul internațional al statelor mici și mijlocii"** (Roma, 1982), **„Nicolae Ceaușescu — Democratizarea relațiilor internaționale"** (Buenos Aires, 1983).

Apariția și prezentarea, în cadrul unor importante manifestări, a lucrărilor consacrate României, președintelui Nicolae Ceaușescu în diferite țări ale lumii au constituit remarcabile momente de exprimare a stimei și prețuirii de care țara noastră, conducătorul partidului și statului, se bucură pretutindeni pe glob pentru contribuția deosebită la afirmarea marilor cauze ale omenirii, la împlinirea idealurilor și năzuințelor fundamentale ale tuturor popoarelor lumii de a trăi într-o lume a păcii și colaborării, mai bună și mai dreaptă, în care toate statele și popoarele să conviețuiască și să conlucreze spre binele comun, pentru progresul și prosperitatea întregii umanități.

În conștiința generală a epocii, numele României socialiste și numele președintelui Nicolae Ceaușescu sînt în mod firesc îngemănate, ca o expresie sintetică, profund definitorie a nobilului demers românesc de pace și largă colaborare internațională. Cu justificată mîndrie patriotică, luăm act acum, în momentul premergător desfășurării marelui forum al comuniștilor români, de larga audiență cu care lumea de astăzi primește contribuția țării noastre la îmbunătățirea atmosferei internaționale, la imprimarea unui curs nou, salutar, evenimentelor de pe arena mondială. Garanția supremă a continuării și afirmării cu tot mai multa vigoare a politicii internaționale a României socialiste o constituie reinvestirea, prin voința întregului popor, în funcția de cea mai înaltă răspundere, de secretar general al partidului, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, arhitectul clarvăzător și promotorul strălucit al acestei politici, personalitate proeminentă a lumii contemporane, omul care, prin prodigioasa sa activitate consacrată binelui poporului român și întregii omeniri a făcut ca România să fie astăzi cunoscută și prețuită în lume mai mult ca oricînd în îndelungata sa istorie.

Corneliu Vlad

Luceafărul
Revistă editată de
UNIUNEA SCRIITORILOR
din REPUBLICA SOCIALISTĂ
ROMÂNIA

Redactor șef :
Nicolae Dan Fruntelată,
Mihai Ungheanu (redactor șef adjunct), Gheorghe Suciu
(secretar responsabil de redacție)

REDACȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1, tel. 17 32 00
ADMINISTRAȚIA : Calea Victoriei nr. 115, tel. 50 74 95
Tiparul executat la :
COMBINATUL POLIGRAFIC
CASA SCÎNTEII